

Taxa postala
plätti in num
No. 244716/929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj. Str.

10. Telefon: 18-60. Elő
havonta 110, negyedé
évre 600, egészévre 12
füldre: Havonta 2, n
félévre 12, egészévre
Hirdetések díjszabás sz
„UJ KELET“ a tra
banat zsidóság egyetk
ja. Cikkeink utányomás
forrás megjelölésével enged

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszer-
kesztő: Dr. Mar-
ton Ernő, Admi-
nistrátor delegat si grant responsa-
bil-Felelős igazgató: Schwartz Endre.
Proprietar—Tulajdonos: Fraterritas
S.A.R. de Editoră. Registrul publica-
tiunilor periodice No. 43. Dos. 838.
1938. Tribunalul Cluj, Secția III.

Ara 5 lej

Kedd, március 28.
1939—5699. Nizsan 8.
XXII. évfolyam, 71. szám.

Öielsege háromnegyedórás kihallgatáson fogadott egy francia ujságíró

Calinescu miniszterelnök nagy- fontosságú nyilatkozata Jules Sauerweinnak

A miniszterelnök szerint semmiféle kapcsolat nincs a nemzet-
közi események és a román-német szerződés között

Párizs, március 27. A Paris Soir kiküldött tudósítója Jules Sauerwein tollából „Kihallgatáson Románia uralkodójánál“ cím alatt feltűntetett közl. A nemzetközi világban jól ismert francia ujságíró a márvány-palotában, intim légkörű dolgozószobájában fogadta az uralkodót. A szoba ablakai — írja Sauerwein — széles térre nyílnak. Kerteket fognak itt ültetni, amelyekre tervei már készen állnak. Az Uralkodó munkaruháját öltötte fel. Az utóbbi napokban nem hagyta el a palotát, legfeljebb azért, hogy rövid inspekciót tartson csapatai fölött. Állandó összeköttetést tart fenn minisztereivel és telefonon utasításokkal látja el tábornokait.

— Az Uralkodó kegyes volt háromnegyedórás beszélgetéssel megtisztelni — kezdi tudósítását Sauerwein. — Eppen ezért csak annak megállapítására szorítkozom, hogy Öfelsége szavaiból kiderült, miszerint Románia királya széles látókörű államférfi és bátor vezér, aki világosan látja az európai helyzetet. Nem vagyok felhatalmazva arra, hogy visszaadjam Károly király Öfelsége szavait.

„Románia bárkivel szemben védekezni fog“

Az események kommentálásának és fontosságuk kihangsúlyozásának szerepe Armand Calinescu miniszterelnöknek jutott, aki a következő nyilatkozatot tette:

— Románia, amely nyugodtan követi békepolitikáját és ujjászervezésén dolgozik, váratlanul olyan csapatmegmozdulásokról szerzett bizonyosságot, amelyek lényegesen meghaladták a bevallott szükségességeket és célokat. Ennélfogva a mi részünkről is intézkedésekre volt szükség határaink biztonsága érdekében.

— Egy dolog felől ugyanis semmilyen kétségnek nem szabad léteznie és ez az, hogy azon a napon, midőn Romániát megtámadják, az ország védekezni fog, tekintet nélkül arra, hogy kivel szemben kényszerül erre. Meg fogjuk óvni területi épségünket a mi erőink felhasználásával. Románia harcolni fog, tekintet nélkül a háború várható kimenetelére. Tudatában vagyunk a történelemmel szembeni felelősségünknek és a küldetésnek, amely a mi nemzedékünkre hárul.

Háromszor annyian jelentkeztek...

— Ki kell hangsúlyoznom, hogy milyen lelkesedéssel tettek eleget a behívásnak azok a tartalékos korosztályok, amelyeket fegyverbe hívtunk. Háromszor annyian jelentkeztek, mint ahányat behívtünk. Ez kellőleg bizonyítja a fegyveres szellemét és a hazaszeretetet, amelyek egyaránt reális erőt képeznek.

— Van valami kapcsolat az utóbbi napok eseményei és a román-német egyezmény között? — kérdezte az ujságíró.

— Semmilyen összefüggés sincs — válaszolta a miniszterelnök. Az egyezmény szövegében világosan utalás történik arra,

hogy Románia más országokkal is köthet hasonló egyezményeket. Az egyezmény folytán Románia sokkal többet termelhet, ami termékeinek értékét és mennyiségét illeti. Különösen áll ez a mezőgazdasági termékekre. Biztosítottuk a hadfelszerelési anyag leszállítását, amelyre szükségünk van. Ugyanakkor biztosítani fogjuk Németország behozatali szükségleteit is. Valutánk cseréértéke ugyanaz maradt.

Nincs monopólium

Románia hidegvérrel és határozottsággal figyelte a legutóbbi válságot — fejezte be cikkét Jules Sauerwein. A hírek, amelyek szerint a román-német egyezmény egyértelmű volna a Németország számára biztosított monopóliummal — valótlannak és igazságtalannak.

Mik azok a szabad övezetek?

Mint ismeretes, a román-német egyezmény szabad övezetek létesítését is előírja. A Timpul mai számában megállapítja, hogy ezeket az 1929. évi törvény alapján fogják felállítani, amely a román kikötőkben való szabad övezetek létesítéséről intézkedik. A törvény második szakasza előírja, hogy a szabad övezetek a román nemzeti terület integráns részét képezik és hogy ezeken az ország összes törvényeit alkalmazzzák, kivéve a vámtörvényt és a nemzeti ipar támogatásáról szóló törvényt. Az 1929-es törvény szabadövezetek létesítését írta elő a galati, brailai és constantai kikötőkben. Más román kikötőkben csak királyi dekrétum útján létesíthető szabad övezet, a minisztertanács kedvező véleményezése, a közlekedési és az iparügyi minisztérium javaslata és a kereskedelmi kamarak szövetségének véleményezése alapján.

A törvény 5. szakasza szerint a szabad övezetek áruraktárak létesítésére szolgálhatnak, függetlenül az áru eredetétől, amely

Monopóliumról csak abban az esetben lehetne szó, ha a romániai piac nem volna nyitva más országok számára is. Ellenkező esetben Románia kereskedelmének megszűlése a természetes földrajzi törvények szerint fog alakulni szomszédai, Németország és a nyugati nagyhatalmak között.

Összeül a NUF tanácsa

Bucuresti, március 27. Ma délután összeül a szenátus ülésében Armand Calinescu miniszterelnök elnöke alatt a Román Nemzeti Ujjászületési Front tanácsa. Az ülésen a miniszterelnök, Gafencu külügyminiszter és Ghelmegeanu közlekedési miniszter nagy expozékban fogják ismertetni a tanács tagjai előtt a kül- és belpolitikai helyzetet. Az ülés után bankett lesz a Continentalban.

behozható, vagy kivihető onnan bármilyen irányba. Szolgálnak továbbá ezek az övezetek a csomagolás kicserélésére, hogy az áru különböző piacok szükségleteinek megfelelően; bármely termék gyártására, belföldről, vagy külföldről hozott nyersanyaggal, vagy félgyártmánnyal. Mindenesetre olyan iparágak, üzemek létesítése, amelyek az országban nem működnek, csakis az ipari és kereskedelmi minisztérium előzetes engedélyével történhetik.

Az 1929. évi törvény végül rámutat arra, hogy ezek az övezetek hajózási üzemek, hajóépítő és javító műhelyek létesítésére is alkalmazhatók, úgy belföldi, mint külföldi anyag felhasználásával.

A szabad övezetek kiaknázása állami, vagy vegyes kereskedelmi társaság létesítése, vagy pedig engedélyezés (koncesszió) útján történik. A szabad övezetet be kell keríteni; teljes felületük semmi esetben sem foglalhatja el a kikötők területét, ahol ezen övezeteket létesítik.

Beck lengyel külügyminiszter április 3-ikán Londonba érkezik

Lengyelország csak a külügyminiszter londoni útja után dönt magatartásáról. Cíolják az angol kormányválságról szóló híreket

Dublin, március 27. Politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak a Chamberlain miniszterelnök és De Valera ir kormányfő közötti tárgyalásoknak. Ir politikai körök szerint Irország Angliával való egyesültségéig fegyveres konfliktus esetén legfeljebb a szabad állam szögére semlegességének megtartásáról lehet szó.

Április 3-án érkezik Londonba Beck lengyel külügyminiszter

London, március 27. (Rador). Az Havas jelentése szerint Lengyelország londoni nagykövete pénteken délután kihallgatáson je-

lent meg lord Halifax angol külügyminiszternél. Az Havas értesülése szerint a lengyel nagykövetnek megbízatása az volt, közölje Halifax külügyminiszterrel, hogy semmi változás nem történt Beck lengyel külügyminiszter londoni útjával kapcsolatban. Beck az eredeti tervek szerint április 3-án érkezik meg az angol fővárosba. Angol politikai és diplomáciai körökben most már bizonyosra veszik, hogy Lengyelország addig nem foglal állást Angliának a középeurópai kérdésekben hozza és a többi hatalmakhoz intézett jegyzéke kérdésében, amíg Beck be nem fejezte személyes londoni tárgyalásait. (Folytatása a nyolcadik oldalon.)

Ki lesz a francia köztársaság új elnöke?

Párizs, március hó. A francia köztársaság elnökének, Albert Lebrunnek a működési ideje április 10-én jár le. Ez a nap az idén húsvéthétfőre esik, a nemzetgyűlést tehát, amely az új elnököt meg fogja választani, nem lehetett erre a napra összehívni. A francia kormány elhatározta, hogy az elnökválasztást néhány nappal előbbre, április 5-re tűzi ki: ekkor fognak összeülni a szenátus és a kamara tagjai, hogy Versaillesban megválasszák a francia köztársaság új elnökét.

Ki lesz az új francia államfő? Kit választ meg a francia nemzetgyűlés Európa egy valószínűleg válságos korszakában, rendkívüli nemzetközi feszültség idejében, hogy hét éven át vezesse Franciaország politikáját és közügyeit? Ez a kérdés foglalkoztatja a francia közvéleményt, — nem csak a hivatalos közvéleményt, hanem az egyszerű polgárok nagy tömegeit is — de erre a kérdésre senki nem tud ma felelni.

A tapasztalat azt mutatja, hogy a francia nemzetgyűlés nem szeret erőskezű, híres, nagyszerű politikusokat az Elysée-be küldeni; legalábbis is erre vall, hogy Georges Clemenceau, akit a nép szája „a győzelem atyjának“ nevezett el, közvetlenül a háború után megbukott az elnökválasztáson Paul Deschanellel szemben és Aristide Briand sem lett a köztársaság elnöke, hanem az ellenjelöltje lett: a később gyalázatossá merénylőldozatává vált Paul Doumer.

A francia politikai közvélemény éppen ezért nem hiszi, hogy Daladier, a jelenlegi miniszterelnök, akinek a jelöltségéről az utolsó hetekben sokat beszéltek, lenne a francia köztársaság új elnöke. Hériot, aki ismételtelen megcáfolta azt a hírt, hogy jelöltetni óhajta magát, talán mégis hajlandó volna erre, ha a megválasztását biztosítva látná; az ő számára azonban csak a kamara többsége van biztosítva és nagy kérdés, hogy van a kamara jobboldali csoportjai összefognak a konzervatív hajlandóságú szenátussal: vajjon a radikálsocialista párt népszerű elnöke bevonulhatnak-e az Elysée-be?!

Az elnökválasztás hagyományai — amelyeket Franciaországban különben nagy tiszteletben tartanak — azt mutatják, hogy a köztársaság elnöki méltóságára a nemzetgyűlés különös szeretettel hívja meg a szenátus, vagy legalábbis a kamara elnökét. A szenátus elnökei sorából kerül az Elysée-be Albert Lebrun, Paul Doumer, a mosolygó Gaston Doumergue, a kamara elnökei székéből választották meg államfőnek Paul Deschanel-t.

A szenátus elnöke ezidőszent Jules Jeanneney, akinek kétségtelenül megvolna a többsége, ha hajlandó volna vállalni az elnöki méltósággal járó terheket és fardalmakat. Ez a tekintélyes öregúr, azonban már a nyolcvanadik éve felé közeledik és sem ő, sem a családja nem látja szívesen, ha most egy államfő elfoglaltságával járjon gondokat kellene a nyakába vennie. Ha a szenátus elnökét sikerül elhatározásától eltéríteni: akkor Jules Jeanneney megválasztása bizonyos volna. A kamara elnöke Hériot; őrá és esélyeiről már beszámoltunk.

Két előkelő, a külföldön kevésbé ismert politikus nevét is sokat emlegetik: az egyik Ferdinand Bouissont, a másik Léon Bérard. Bouissont még rövid idővel ezelőtt is a szenátus elnöke volt; Bérard pedig szenátor, szülőföldjét, a Pireneusok vidé-

VILÁG TUKRÉ

ek

gártja külügyi ke
kájában minden
a német birod
ag a minél nag
nai bázisokat fo

A Csehország, Me
közötti gazdasá
világ szabadok. Eg
mhatárt nem állít

de a „cseh nemz
6 ülésén

A cseh nemzeti k
a először ült ös
Az ülésen részt v
nök is. Hacha ho
t, amelyben rámu
lmények kényszer
a cseh nemzet s
jtette, hogy az ad
közösség legfőbb f
enttartása, gazdas
ása és kulturáján
ztársasági kormá
arad, amíg a külk
álása meg nem t
esség feladata az
rt létesítsen a bi
német hadseregg
s a nemzeti szoc

n át

etet felelős szerke
mindhárom orsz
latáiról „Utazás
sasóinak.

AL slágermozgóba

es francia film.
Számozott helyek

atja
sági

visszaadták

nyébként az ös
znak. A Román
metország kész
vezését Román
ni. Az egyezmé
ország gazdasá

y a nemzetközi
anában Német
ezményvel bék
ezést.

ény perspektív
ogy a két orszá
usági érdekei s
nek. Ezen felül
kör enyhülését

lyozza, hogy
visszaadták az
ésés nyugalm
an és bizakodó

es Lapkiadó R.
Baron L. Pop
-60.

PRIMAT

Jámbo
UT

(1)

Félével a
cius tizenha
virradó éjsz
még létező or
német termin
térnek, vagy
A szó: Rau
ból erdőt, bá
olajat, buzát,
gott birkákat
amelyek a né
nai igényének
nemzeti szocia
München óta
cseh, szlovák é
dők, bányák é
nálható folyók
szerű statisztá
is: csehek, szl
rok, a maguk
világával és e
gazskodással.

A tereket és
ni. Hetekig kés
rópai eseménye
Csehszlovákiára
ség gyűjtőpont
arról a szerkes
országának a so
Közép- és Kelet
író, aki most H
indul, objektív h
nelmi átalakulás
ben belülről fak
vagyalmokról és
tani, vagy széts
pant mérközésér
Csak azt nem
ez az utazás.
Nem tudtuk, h
kája az újságíró
nél is gyorsabb le

Amíg a

Jön a hír hétf
ségbe, hogy Hach
Tiso szlovák min
kadási törekvések
vezte ki a pozson
mondja főszerekes
— Este utazha
linbe szaladt pan
s az ilyesmi néms
de két hétig csak
színjáték megkezd
Hogy a Rapid e
restiben üldögélte
Egyszer csak a p
Hivnak a telefonh

— Jó, hogy még
ja a drót tulsó vég
remlik, hogy az e
lom rohannak, mi
om rádió, hogy
összehívta a pozson
dönteni fog Szlov
sokat tanácskozna
Egy kicsit még
ngy Sidor, Mchus
quart szerepét ját
érkezik a Rapid é
utra.

Román vona
ke

Kalandos volt ez
mert a bécsi dö
magyar állomás
gyorsvonat megsz
udtam biztosan, h
fáramarosszigeti
körösmező—prág
ak.
Előbb Feketeardó

ebben

A Zsidó Távirati Iroda

A cseh zsidók sorsa

A zsidó világkongresszus kiáltása: „Mentsetek meg a rasszizmus újabb áldozatait!”

A zsidó világkongresszus genfi hivatalosa, a „Correspondence Juive” a következő felhívást közli:

Európa történelmének e módfelett komoly órájában az egész zsidóság elsorult szívvel fordítja szemét azokra a területekre, amelyek tegnap még a csehszlovák köztársaságot alkották. Mély aggodalom tölti el az ott maradt testvérek sorsáért. Egyik napról a másikra ugyancsak helyzetbe jutottak Cseh- és Morvaország zsidói, mint szerencsétlen testvéreik a német birodalomban, Ausztriában és a szudeta vidéken. Kétségbeesett férfit, nő és gyermek kétségbejött helyzetbe jutott. 370.113 cseh- és morvaországi, 69.527 kárpátukrajnai és 91.629 szlovákiai zsidó a nagy politikai átalakulás első áldozatai, amelyek tanúi vagyunk.

Mélyeség rokonszenvünket fejezzük ki a csehszlovákiai és szlovákiai zsidók iránt, akik közelebb állnak ma hozzánk, mint valaha. És teljes erőnkkel kiáltjuk a civilizált világ felé: „Mentsetek meg a rasszizmus újabb áldozatait!”

A CSEH ZSIDÓK HELYZETE. Londonba naponta átlag 10 ezer levél és távirat érkezik a volt Csehszlovákia lakóitól, főleg zsidóktól, akik segítséget kérnek. A legnagyobb csapás, ami eddig érte a csehszlovák zsidókat, a zsidó bankbetétek zár alá helyezése. Egyetlen zsidó sem vehet fel pénzt bankszámlájára. A zsidó kereskedők potomáron ajánlják fel eladásra üzleteiket, üzemeiket és áruikat. A zsidó segélyszervezetek és cionista intézmények további utasításig zárva vannak. Március 17-ikén husz zsidót szállítottak kórházba, akik öngyilkossági kísérletet követtek el. Közülük van Eugen Zucker, az Anglo Bank igazgatója, Rudolf Wahle igazságügyi főtanácsos és Buchsbaum mérnök, akik a sérülések következtében meg is haltak. Pável Donnar, aki a prágai rádiópalota tetejéről vetette le magát, ugyancsak szörnyethalt. A hontalan Paul Rittenberg agyonlőtte magát egy kávéházban. Moyd, a neves sebész, feleségével együtt megmérgezte magát. Pénteken a járókelők egy ablakon át észrevették, amint egy asszony a nyakát vágja át egy késsel, nyomban értesítették a rendőrséget és sikerült megmenteni az életnek az asszonyt. Ugyarabban a szobában egy ötven éves asszony holttestét és eszméletlen állapotban egy fiatalabbert találtak. Mindhárman németországi menekültek voltak.

A BOARD OF DEPUTIES AZ ANGOL KORMÁNYHOZ FORDULT A CSEH ZSIDÓK ERDEKÉBEN. A Board of Deputies of British Jews ülésén Newille Laski elnök megrázó beszédben számolt be a csehszlovák zsidóság tragédiájáról. Kijelentette, hogy az angol zsidóság képviselőtestülete sürgős lépéseket kell, hogy tegyen az angol kormánytól és felhívja annak figyelmét annak a 300 ezer zsidónak a tragédiájára, akik a volt csehszlovák köztársaság területén maradtak. Bejelentette, hogy ebben az irányban megtörténtek már az első lépések és az angol zsidóság vezetői további lépéseket fognak tenni.

Ezután az angol zsidó külügyi bizottság terjesztette elő jelentését a németországi, lengyelországi, danzigi és olaszországi zsidók helyzetéről. Olaszországban — mondotta az előadó — egyre tarthatatlanabbá válik a zsidók helyzete. Nemcsak a külföldieket, hanem sok benszüllött olasz zsidót is kivándorlásra kényszerít ez a helyzet, mert ez az egyetlen kivezető út a nyomasztó állapotból. Dr. Izrael Feldmann, a Board alelnöke és a Palesztina-bizottság elnöke, a Palesztina-kérdésről számolt be. A londoni Palesztina-konferencia lefolyásáról is beszámolt és méltatta Weizmann Chaim államférfiui nagyságát.

Rev. M. L. Perlzweig kijelentette, hogy az arabok intranzigens magatartásán hiúsult meg a kerekasztal-konferencia.

Emigránsok, menekültek

SIR JOHN HOPE SIMPSON A MENEKÜLTÜGYI KÉRDÉS ÚJ HELYZETÉRŐL. Sir John Hope Simpson, a menekültügyi kérdések jeles szakértője, a londoni liberális-nemzeti klubban előadást tartott a menekültügyi kérdéssel, a csehszlovák köztársaság összeomlása kapcsán.

A csehszlovák köztársaság összeomlása — mondotta Simpson — újabb 300 ezer

embert fog menekültté tenni. Ezek az emberek pusztá életüket akarják megmenteni csupán. Már most ezek vannak a menekülés útján. A probléma rendkívül súlyossá vált, szinte megoldhatatlanná. A kormányoknak össze kell fogniuk, hogy megoldást keressenek. Eddig azonban kevés megértést, tanúsítottak a kérdés iránt. Németországban már nyolc hónappal ezelőtt minden harmadik zsidó közsegélyre volt utalva, azóta még sokkal súlyosabbá vált a helyzet. A szudeta-vidék lecsatolása és a milliárdos vagyondezmá után olybá vált a helyzet, hogy a németországi zsidóságnak 60 százaléka köztársasági szorult. A legrettenetesebb a zsidó és nemárja gyermekek helyzete.

Németországban ma egymillió zsidó és „nem árja” van, akik nyomban elhagynák az országot, mihelyst erre lehetőség adódik. Az angolai és amerikai zsidó szervezetek oly messzemenő segítő készségről tettek tanúságot, amire nincs példa. Az angolai zsidók az elmúlt három év alatt kétfélmillió fontot, az amerikai zsidók másfélmillió fontot fordítottak a menekültügyi segélyre, ami gigantikus erőfeszítést jelent. Ha nem következtet volna be az osztrák Anschluss, úgy a német zsidók négy év alatt elhagyhatták volna a Harmadik Birodalmat. Az Anschluss azonban újabb 180 ezer zsidóval gyarapította a szerencsétlenek számát. A segítség egyre nehezebbé, a megoldás egyre bonyolultabbá vált. Az Anschluss és a novemberi pogromok óta 110 ezer zsidó hagyta el illegálisan a Harmadik Birodalmat. Csak időleges menedéket találtak más országokban.

Simpson végül kifejtette, hogy meggyőződése szerint az angol kormány egyedül Angliában 50 ezer menekült számára tudna munkalehetőséget teremteni, míg az angol dominiumokon egymillió ember számára volna hely.

456 EZER FONT GYÜLT ÖSSZE EGY NAP ALATT A LORD BALDWIN-ALAPRA. Március 19-ikén, vasárnap nagy gyűjtést rendezett a lord Baldwin-alap a menekültek javára és ezen a napon 455.989 font gyűlt össze a menekültek segélyezésére. A színházak és mozik 31.393 fontot szolgáltattak be az alapra.

Hivatalos intézkedések koncentráltak érdekében

Bucuresti, március 27. Az „Universul” legújabb száma írja: A koncentrált családjaik megsegítésére a Román Jegybank egyetértésben a hitelintézetekkel elhatározta, hogy elhalasztja a behajtási és végrehajtási intézkedéseket azokkal a bank adósokkal szemben, akik koncentrálvá vannak, a koncentrált időtartamára. Hasonló intézkedéseket léptetett életbe a pénzügy-miniszter is, amennyiben felfüggesztette a

végrehajtásokat a koncentráltakra behívott kisemberekkel szemben. Az adóbehajtás azonban változatlanul tovább folyik a megfelelő szervek útján. Az igazságügyminiszter ugyanakkor rendelkezést adott ki, hogy a folyamatban lévő bírósági tárgyalásokat, amennyiben koncentráltakra behívott emberek ügyéről van szó, hivatalból halasszák el, a koncentrált befejezési időpontjáig.

Diplomáciai szolgálatba lép Weygand francia tábornok. Párizsból jelentik: Jólérsült francia körök Weygand tábornok közeli délkelet-európai utazásáról beszélnek. A francia hadsereg volt vezetőjének igen fontos missziója lenne. Weygand tábornok jelenleg Párizsban tartózkodik és több tanácskozást folytatott. Valószínű, hogy Weygand tábornok diplomáciai szolgálatba lép és egy nagykövetség vezetését veszi át.

Kiállítás-vonat. Párizsból jelentik: A párizsi Saint Lazare állomásról franciaországi körútra indult egy különleges szerelvény, amelynek „Északafrikai kiállítás-vonat” nevet adták. Ezt a mozgó kiállítási „épületet” körbeviszik Franciaországban, hogy megismertessék a franciákkal a francia gyarmatok kincseit, érdekes népi szokásait. A pályaudvar lesz a kiállítási terület és belépőjegyekkel lehet megtekinteni a kiállítás-vonatot.

TIMISOARAIK FIGYELMÉBE! Vidéki és helyi rendelések pontosan szállítva. Telefon 22-60.

HUSVÉTI lüszér csemege lajborok **חֲסֵר שֵׁר פֶּסַח**

A központi iroda hechscherével ellátva és a temesvári náthus által delegált Mesglach felügyele alatt. Kapható józsefvárosi ort. izr. Főrabbi-

„BURMA” cégnél. Tulajdonos: SALAMON BÉLA. Timisoara IV. Piața G. Dragalina 9.

két képviseli a szenátusban. Igen előkelő szerepe van a francia közéletben: tagja az Académie Française-nek és ebben a minőségében ő elnököl azokon a híres üléseken. „Az Akadémia csütörtökjein”, amelyeken a francia nyelv újabb jelenségeit beszél meg és a nyelv tisztaságát védik. Léon Bérard volt az, aki két héttel ezelőtt két ízben is volt Spanyolországban és előkészítette a francia kormány érintkezését Franco tábornokkal és ezt a kényes feladatot tapintattal és sikerrel oldotta meg. Ennek a két előkelő politikusnak az esélyei igen nagyok.

És ha nem? — akkor még mindig van egy igen sok kilátással bíró jelölt: Albert Lebrun, a köztársaság jelenlegi elnöke. Lebrun ugyan hallani sem akar arról, hogy továbbra is megmaradjon az Elysée-ben, de ha a hangulat nagy erővel fog mellette meggyilkotni, akkor talán mégis csak megváltoztatja az elhatározását.

Pierre Etienne Flandin, volt miniszterelnök nagy beszédben szállt szóra amellet, hogy ne legyen választás: a versaillesi nemzetgyűlés egyhangúan válasszon elnököt és így is dokumentálja a világ előtt teljes egységét. Lehetséges, hogy ez a fel-fogás is tért nyer, hiszen három hét múlva lesz csak a választás és három hét alatt a mai világban annyi minden történhetik! És ezt Franciaországban jól tudják.

A verseny nyit — és egyelőre még senki sem tudja, hogy ki fog belőle győztesen kikerülni, Versaillesban, április 5-én?!

RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, március 28.

Bucuresti, 7: Hanglemezek, torna, étnel- orvosi tanácsok. **12:** Giurgea zenekar. **13:** Időjelzés, sport hírek. **13.05:** Giurgea zenekar. **13.30:** Hanglemezek. **14.10:** Hírek. **14.30:** Hanglemezek. **15.10:** Időszéri közlemények. **15.45:** Időjelzés. **18.02:** Műszaki üzenetek. **18.17:** A 21. gyalogezred zenekara. **19:** A tudományos élet krónikája. **19.15:** Kamarazene. — **19.50:** Wanda Landowska klavirin hangversenye. **20:** S. Lambino professzor előadása. **20.15:** Dumitrescu zenekar. **21.10:** Az „Uj zene” társaság szimfónikus hangversenye. **Szünetben:** **2.05:** Hírek, sporteredmények. **23:** Hírek. **23.15:** Dinicu zenekar. **23.45:** Francia és angol hírek.

Jeruzsálem, Délután 1.30: Pontos idő hírek héberül. **2.20:** Hírek angolul. **5:** Angol nyelv- oktatás. **7.30:** A Züskind méltatása, előadás. **7.45:** Időjárás, hírek héberül. **8.05:** Előadás. **8.15:** Hangverseny. **9.15:** Időjárás, hírek angolul. **9.30:** Előadás.

Budapest I, 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. **11:** Hírek. **13.10:** Állástalan zenészek szimfónikus zenekara. **13.30:** Hírek. **14.20:** Hanglemezek. **15.35:** Hírek. **17.45:** Hírek. — **18.10:** Cigányzene. **19.30:** Szalonzenekar. — **20.30:** Boito: Othello című operája. **22.10:** és **23.10:** Hírek. **0.20:** Cigányzene. **1.05:** Hírek.

Szerda, március 29.

Bucuresti, 7: Reggeli hangverseny, torna, háztartási és orvosi tanácsok. **12:** Lemezek. **13.05:** A rádió szalonzenekara. **14.10:** Hírek. **18.02:** Marcu zenekar. **19.15:** Mária Terézia korabeli zene. **20:** Előadás a román halászatról. **20.15:** Lucafarul zenekar. A. Bojnescu énekel. **21.15:** A román tanítógyűléslet énekarának hangversenye. **22:** Hírek. **22.15:** A. Gofman énekel. **22.40:** Naidin zenekar. **23:** Hírek. **23.15:** Táncczene. **23.45:** Francia, német és olasz nyelvű hírszolgálat.

Jeruzsálem, Délután 1.30: Pontos idő hírek héberül. **2.20:** Hírek angolul. **5:** Héber nyelv- oktatás. **7.30:** Héber dalok. **7.45:** Időjárás, hírek héberül. **8:** Héber dalok. **8.15:** Előadás (Juda Steinberg novellája). **8.45:** Táncczene. **9.15:** Időjárás, hírek angolul. **9.45:** A londoni szimfónikusok hangversenye.

Budapest I, 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. **11:** Hírek. **13.10:** Cigányzene. **13.30:** Hírek. **14.30:** Beszékart zenekar. **13.35:** Hírek. **17.45:** Hírek. **18.10:** Kálmán Mária hegedül. **18.55:** Jazz. **19.10:** Szórakoztató hanglemezek. **21:** Hírek. **21.20:** Szalonzene. **22.55:** Hangverseny.

— Bata nem telepszik le Romániában. Bucurestiből jelentik: A Bata román rt. bucuresti cég megcáfolja azt a hírt, hogy elnökigazgatója, dr Jan Bata Romániába menekült volna és itt telepszik le. Tény az, hogy Bata a lengyelországi Chelmok városban levő üzemeiből Jugoszláviában, Borovóban levő gyárába repült és utközben egy napot Bucurestiben megpihent.

Jámbor Ferenc:

UTAZÁS A TÖRTÉNELMEN ÁT...

(I) Kolozsvártól a forradalmi Husztiig

Félévvel a müncheni döntés után, március tizenharmadikáról tizennegyedikére virradó éjszaka indultam utnak egy akkor még létező ország felé, amelyet a hivatalos német terminológia drámai egyszerűséggel térnek, vagy élettérnek nevezett.

A szó: *Raum*, vagy *Lebensraum* nagyjából erdőt, bányát, gyárat, nyersanyagot, olajat, buzát, sonkát, élő teheneket, s levágot bírkákat jelent, csupa olyan dolgot, amelyek a német nép sürgős testi és katonai igényének kielégítésére szükségesek. A nemzeti szocialista Németország szemében München óta ez volt a premierplanja a cseh, szlovák és ruszinszkói térnek. Az erdők, bányák és energiaforrások felhasználható folyók mögött, a háttérben, egyszerű statisztikáknak voltak még emberek is: csehek, szlovákok, rutének és magyarok, a maguk dus és szenvedélyes érzelmi világával és e terek iránti határtalan ragaszkodással.

A tereket és a statisztikákat akartam látni. Hetekig készültem erre az utra. Az európai események úgy fejlődtek fel, hogy Csehszlovákiára tolódt az egész feszültség gyújtópontja. Mindennap beszélünk arról a szerkesztőségben, hogy ennek az országnak a sorsa fogja évekre eldönteni Közép- és Kelet-Európa útját és az újságíró, aki most Husztra, Pozsonyba, Prágába indul, objektív hírt hozhatna a nagy történelmi átalakulásról, az egyes országrészekben belülről fakadt és kívülről szított népi vágyalmokról és a köztársaságot összetartani, vagy szétszakítani akaró erőkről ropant mérközéséről.

Csak azt nem tudtuk, hogy ilyen sürgős ez az utazás.

Nem tudtuk, hogy az események dinamizálja az újságíró legmerészebb elképzelésénél is gyorsabb lesz.

Amíg a Rapid késik...

Jön a hír hétfőn délután a szerkesztőségbe, hogy *Hacha* elmozdította helyéről Tiso szlovák miniszterelnököt, aki elszakadási törekvéseket táplált és *Sidort* nevezte ki a pozsonyi kormány élére. Azt mondja főszerkesztőm:

— Este utazhatsz. Igaz, hogy Tiso Berlinbe szaladt panaszt tenni a csehek ellen, s az ilyesmi német beavatkozást jelenthet, de két hétig csak eltart még, míg a nagy színjáték megkezdődik.

Hogy a Rapid egy félórát késett, a vasuti restiben üldögéltem feketekává mellett. Egyszer csak a pincér a nevemet kiáltja. Hívnak a telefonhoz.

— Jó, hogy még megtaláltalak — mondja a drót tulsó végén a főszerkesztőm, úgy rémlik, hogy az események talán gyorsabban rohannak, mint a vonatod. Most hallom rádió, hogy Sidor holnap délelőttre összehívta a pozsonyi nemzetgyűlést, amely dönteni fog Szlovákia elszakadásáról. Ha csak tanácskoznak még ott találod őket.

Egy kicsit még vitaokozunk a telefonnál, hogy Sidor, Schuschnigg, vagy Seyss Inquart szerepét játsza-e majd, azután meghívják a Rapid és indulok a kalandos utra.

Román vonattal Ruszinszkón keresztül

Kalandos volt ez az ut már csak azért, mert a bécsi döntés után Feketeadórból magyar állomás lett; s halmi-prágai gyorsvonat megszűnt s jóformán azt se tudtam biztosan, hogy Hosszumezőig vagy Máramaroszigetig kell-e leutaznom, hogy körösmező-prágai gyorsra átszállhassak.

Előbb Feketeadórnál Magyarországra szalad át a vonat, aztán Királyházánál befutott cseh területre, de egész Hosszumezőig nem szállhat ki belőle a román utas. Husztra ilyenformán két órán belül kétszer érkeztem meg. Először román vonattal, melyből Huszton nem lehet kiszállni. Megy a vonat egy órán át cseh földön. Az ablakon túl jobbról is, balról is Ruszinszkó van, bent a kocsiiban Románia.

Egymást követik az apró ruszinszkói állomások: Huszt, Bustyaháza, Szeklece, Száldobos, Tecső, Tarackköz. Vadonutajra van festve minden állomás. Sehol egy latin betű, csupa cirilbetűs felírás. A cseh színek is csaknem teljesen eltűntek. Vasuti póznák és sorompók az ukrán nemzeti színre: kék-sárgára vannak festve.

Kék és sárga ez a föld köröskörül. Kék a korareggeli ég és sárgák köröskörül a dombok. Kék és sárga a falusi boltos cégtáblája, a frissen festett állami iskola és a jegyzői lak fala. Volosin kék-sárgára mázolta át egész birodalmát a prágai kormány szubvenciósi millióiból.

A román vonatba Kárpátukrajnának csak a színei áramlanak be. A kocsiiban román urak és román parasztok utaznak, még máramarosi zsidók, akik épp most hódítottak meg maguknak egy egész harmadosztályú fiülkét és hangos szóval kezdenek bele a reggeli imába.

Nézem a román vonat ablakából a gyermekkoromból ismerős ruszinszkói tájat. Ez a 11 ezer négyzetkilométernyi hegy, patakmeder és havas, amelyet hol Ruszinszkónak, hol Kárpátukrajnának neveznek, ma is olyan, mint ahogy évezredekkel ezelőtt az örök műhelyből kikerült. Vasutak, csatornák és árkokalások mértani vonalai nem nyugtalanítják a vadon ősi szabadságát. Minden úgy van, amint azt a zivatar, a jég, a napugár és a villám egykor megformálta.

Civilizáció alig hatolt be ide. A nagy történelmi kataklizmák mégsem kerültek el a kopár dombokat és hegyeket: jártak itt tatárok, kurucok, labancok. A világháború alatt itt lépett az orosz hadsereg a régi Magyarországi földjére; ma pedig csehek, magyarok és ukránok nyujtják a kezüket az erdők fái és a rutén parasztok szíve felé.

Visszafelé a cseh vonattal

Innen, a román vonat ablakából mindez káprázatnak látszik, már itt is van Hosszumező, a román állomás. Átszállunk a cseh vonatba. Ugyanazon az uton visszafelé: Tarackköz, Tecső, Száldobos, Szeklece, Bustyaháza... Most sokkal realisabb a kép. Ukrán a tájkék és ukrán a vonat is. A fiülkében rutén parasztok és ruszinszkói zsidók. Itt már valami könnyű izgalom uszik a levegőben. Mintha a most fordított sorrendben következő pályaudvarokon nagyobb volna a sürgés-forgás, s izgatottabb a hangzavar, mint mikor egy órával ezelőtt román vonattal mentünk keresztül.

Két ünneplőbe öltözött paraszt mellett telepszik és közrefog. Valamit kérdeznek ruténul:

— Nye znaju poruszki — próbálom ruténul mondani, hogy nem értem őket.

Kézzeel lábbal igekeznek meg tudni, hogy honnan jövök.

— Romániából — mondom és a Tisza másik partja felé mutatok a Kóhát és a Szalaván felé.

Egyszerre kerekre gömbölyödik mindkettőnek az arca az örvendező meglepetéstől.

— Románok vagyunk — mondják — ap-

sai románok. Öt tiszta román falu van itt Ruszinszkóban, csak tudunk mindnyájan ruténul is.

Most már folyékonyan beszélünk, csak néhány szóval van nehézség. Azt, hogy zsidó vagyok, meg tudtam mondani nekik, hogy újságíró, az nehezen ment, mert ezt a szót, hogy „ziar“, még sohasem hallották. Azt sem, hogy „gazeta“. Mikor körülírva próbáltam megmagyarázni megszólal az egyik:

— A, vrei să spui uisag, acuma înteleg. Kérdik: hova megyek? Mondom, hogy Husztra. Elborul a homlokuk, s suttogóra fogják a beszédet:

— Ne menjen Husztra. Ma reggel óta revolució van ott.

Furcsán nézhettem rá, nyilván azt hitte, hogy nem értem a beszédet.

— Nu sti, ce este revoluție? — kérdi még aggodalmasabb hangon?

— Na, ugy körülbelül tudom. — De micsoda forradalom van?

— Fellázadtak a szics-gárdisták, az ukránok, a csehek ellen.

— Uuugy...!

— Azt mondják, hogy ez a föld az övék! El akarják zavarni a cseheket.

Börtönnel büntetik azokat a szállítókat, akik egységes megállapodás szerint vesznek részt a vasuti árlejtéseken

Bucuresti, március 27. Hivatalos jelentések adják hírül, hogy a minisztertanács a napokban tartott értekezletén elfogadta az államvasutak átszervezésére vonatkozó új törvényjavaslat szövegét és így az új törvény rövidesen életbe lép.

A javaslat egyik szakasza meglepően szigorú intézkedéseket tartalmaz arra az esetre, ha az államvasut által kiirt nyilvános árlejtéseken a részvevő cégek közös megállapodás szerint, egységesen lépnek fel. Szakmai körök szerint ennek az intézkedésnek, amely elsősorban a talpfatermelő cégek ellen irányul, meg vannak az évekre visszanyúló előzményei.

A CFR vezérigazgatóság és a hazai talpfatermelő vállalatok között ugyanis több éve igen feszült viszony uralkodik. Az államvasut sokalta a talpfatermelésen kialakult árakat és erőlyes intézkedésekkel kísérelte meg ezek letörését. A termelő cégek viszont a megnövekedett tóarákra, kitermelési költségekre és közterhekre hivatkoztak és nem voltak hajlandók az államvasut által felkínált árakat elfogadni.

A szállítók fellépésének az volt a következménye, hogy a CFR igazgatósága sorozatosan megsemmisítette a kiirt árlejtések eredményét. Később arra törekedett, hogy a vasut szükségletét képező talpát az erdőkincstár: termelje ki és evégett a CFR hajlandó volt a Caps-nak nagyobb előlegeket is folyósítani. Ez a megoldás azonban szintén nem vezetett célhoz. A CFR ekkor a talpfakivittelt ahhoz a feltételhez fűzte, hogy a termelő vállalatok csak amny talpát exportálhatnak, amennyit előzőleg a vasutnak az általa megállapított árakon átadtak. Ez az eljárás sem biztosította azonban a vasut talpfaszükségletének fedezését.

A CFR igazgatósága arra hivatkozva, hogy a kiirt árlejtések a termelő cégek egységes megállapodása következtében nem vezetnek

של פסח
Husvéri
fűszeráru
legolcsóbb napi árban kapható
Léb fivérek
CLUJ. Telefon: 3201.

A forradalomban égő Huszt felé

A sinek mentén az országuton lovas és ökrös szekerek haladnak a huszti vásárra. Egyszerre valami furcsa dolog történik. A parasztok leugranak a szekerekről, megfordítják a lovakat és az ökröket és gyorsan noszogatják azokat visszafelé. Az ablakhoz szaladunk, nézzük, mi történt. De ekkorra már tisztán hallani, hogy Huszt alatt gépfegyverek ropognak. Vagy háromszáz méternyire a sinektől egy dűlőton, civilruhás, karszalagos, fegyveres férfiak futnak. Üldözöket nem látni a robogó vonatból. A vasuti kocsi felbolygatott méhkaszhoz hasonlít. Egy fejkendős öreg zsidó asszony fel és alá járkál és tördeli a kezét. Ajkai hangtalanul mozognak, nyilván valami imádságot mormol.

Egyre hangosabban kattognak a gépfegyverek.

Pozsonyban két óra mulva ül össze a szlovák nemzetgyűlés. Ruszinszkóban megkezdődött már a polgárháború.

Befut a vonat a huszti állomásra...

eredményre, új megoldáshoz fordult és újabb árlejtések helyett közvetlen ajánlattételre szólította fel a termelőket. Így sikerült ugyan a már égető talpfaszükséglet kielégítését részben biztosítani, de még mindig nem tudott olyan árakat elérni, mint aminőkhöz eredetileg kötötte magát. Időközben azonban, ahogy multak az évek, úgy csökkent a talpfatermelés mennyisége, mert hiszen a vállalatok, amelyek eladatlan készleteikkel állottak hosszú időn keresztül, nem voltak képesek újabb kitermelésbe investálni.

Az államvasut a jelek szerint meg van győződve arról, hogy az általa követett árpolitika mindenben helyes és a termelőikkel szemben mutatkozó ellentétek magyarázata ki zárólag az utóbiaknak az összefogásában, egységes fellépésében rejlik. Ha tehát ezt az egységet sikerül szétrobbantani, akkor a talpfatermelés és a talpfatermelés összes problémái maguktól megoldódnak.

Az államvasut új megszervezésére vonatkozó törvényjavaslat lehetővé teszi a vasuti vezérigazgatóság eme felfogásának érvényre juttatását. A javaslat szerint ugyanis abban az esetben, ha megállapítást nyer, hogy a vasuti árlejtésen résztvevő cégek egységes megállapodást kötöttek, vagy egységes fellépést tanusítanak, három hónaptól hat hónapig terjedő börtönbüntetésnek teszik ki magukat.

(r-r.)

FIGYELMESESEK. Világszabadalom! Impotencia már csak a múlté! A CASANOVA-készülék (nem gyógyszer) használatával ifjúságtól a legelőrehaladottabb korig, még a legsúlyosabb impotenciában szenvedő férfi is visszanyeri teljes virilitását. Küldjön 7 lejt bélyegben, melynek ellenében díjmentesen megküldöm diszkrétén ezen tüneményes készülék ismertetőjét. Készülékek állandóan raktáron. FICER, BUCURESTI, Cásuta postalá 333.

Nagyváradon a Carmel ort. kóser étterem

(Pul. Regele Ferdinand 3, Heymann-udvar, telefon 1400) a né. közönség rendelkezésére áll. Fővárosi nivó. Országszerte elismert kitünő konyha, szolid árak, figyelmes kiszolgálás. — Esküvők és bankettek rendezését vállaljuk.

20.000 sékelt Erdélyben ebben a kongresszusi évben! Terjesszék a sékelt!

HIREK

Hírszomjuság

*

Bizonyos, hogy boldogabbak voltunk, amíg ezt a szomjuságot nem ismertük.

De most megismertük és lelkünkben egyre gyötrőbbben, egyre követelőbbben terpszkedik.

Egy-egy hírtől függ a kedélyünk, a nyugalmunk, a kétségünk és a kétségbeesésünk.

Hírszomjuságunk új és különös kapcsolatokat teremtett köztünk és embertársaink között.

Ma nem embertársaink egészsége, családi állapota, szenvedélyei és szerelmei után érdeklődünk, hanem hírei után, amiket befentesektől hallott, vagy valamelyik hivatalos hírforrásból merített.

Futunk a megnyugtató és a nyugtalanítás után. Sorsunk szavak jelentőségétől függ és jelentőségünk attól, hogy milyen ujdonságot, vagy érdekességet tudunk közölni embertársainkkal.

Érthető ez. A hír tényeket fejez ki, vagy tényeket homályosít el. S minél lejujtóbbak a tények, annál inkább nő igényünk arra, hogy egy másik, kevésbé valószínű, de esetleg vigasztaló tény hírével homályosítsuk el.

Hírszomjuságunk hasonlít immár az alkoholisták szomjuságához; tudjuk, hogy mérges iszunk, de a bódulat reménye, elvesztett, vagy veszendőnek látszó sorsunk elől való futásunk, mindig újabb és újabb hírek után üz bennünket.

A világot hír-abroncsok veszik körül s ezek az abroncsok a szívünket szorítják; a szférákban nem angyalok zenéi zengenek, hanem népek sorsait hordozó, végzetes szavak.

A hír remények és reménytelenségek pillangója lett, mely irtózatossá bábujból sötét árnyakat vetve repül fel napjaink horizontján s meselében óriás szárnyait a Történelem dzsöngeljei fel terjeszt ki.

A hír felrepül s mi vele repülünk, vagy vele hullunk a mélységbe. Szomjazzuk és rettegünk tőle. Kíváncsiságunk majdnem egyenlő intenzitású azzal a vágyunkkal, hogy bár már lefutna, bár már lepadna a hírek özőne, melynek hullámain nem ring Noé bárkája s melynek horizontján nem mutatkozik a béke és engesztelés Ararát-hegye.

Milyen jó és szép idők is voltak azok (hiába: az ember mindig a megszépítő multban találja meg vigasztát!), amikor a hírek, a napilapok hasábjai viszonylagos nyugalmat tükröztek, amikor a világ mindennapi borzalmai és erjedő valóságai távoli dörgésként hatoltak füleinkbe s csak messze cikázó villámokként nyugtalanították szemünket!

Hírszomjasak vagyunk, de valójában a hírnélküliséget, a napok tespedt nyugalmát szomjazzuk. Azt a tespedést, mely — most látjuk csak — milyen termékeny volt, a maga szűk körre korlátozott szenzációival, pletykáival, szép könyveivel, méltó és méltatlan felháborodásaival, világmegváltó álmaival és jól emésztő, irodalmi színezetű szépségével.

Igen: szomjazzuk (s valójában csakis ezt szomjazzuk) a hírszomjuság lecsökkenését, a keserű pohár elmúlását, melyben a történelem epéje forr s melyből mostanában több kortyot kell kiinnunk, mint amennyit szervezetünk meg tud emészteni.

Salamon László

— Kedvező a mezőgazdasági helyzet. Bucarestből jelentik: A legutóbbi napok bőséges esőzése és a kiadós havazás következtében a talaj mindenütt megfelelő nedvességhez jutott és ez igen kedvező hatással volt az általános mezőgazdasági helyzetre.

— **BESZARABIA CSATLAKOZÁSÁNAK 21 ÉVES ÉVFORDULÓJA.** Bucarestből jelentik: Ma van 21-ik évfordulója annak, hogy az országtanács (Sfatul Tarii) kimondotta Beszarabia csatlakozását az anyaországhoz.

— 170 millió lakosa van a Szovjet-Uniónak. Moszkvából jelentik: Az 1939. január 17-én történt ideiglenes népszámlálás eredményeképpen megállapították, hogy a Szovjet-Unió összlakosságának lélekszáma 170 millió 126 ezer.

Lebrun az egyetlen jelölt az elnökválasztásra

A francia köztársasági elnök újra Párizsban

Párizs, március 27. (Rador.) Lebrun francia köztársasági elnök, felesége és Bonnet külügyminiszter visszaérkeztek Londonból Párizsba. Az állomáson a kormány tagjai, a párizsi angol nagykövet, a katonai és polgári hatóságok vezetői fogadták a köztársasági elnököt és a külügyminisztert. A felbogarozott és virágokkal ékesített utvonalon nagy lelkesedéssel fogadták Lebrunt és kíséretét.

Párizs, március 27. Francia körökben úgy tudják, hogy az április 5-én történő elnökválasztáson egyetlen jelölt lesz a köztársasági elnöki méltóságra: Albert Lebrun, a jelenlegi államfő. Lebrun ugyan ki-

jelentette, hogy az államfői tisztséget nem akarja tovább vállalni, de amint beavatott körökből közlik, a francia politikai élet három legkimagaslóbb személyisége, a miniszterelnök, a szenátus és a kamara elnökei, együttesen arra akarják kéri Lebrunt, hogy a feszült nemzetközi helyzetre való tekintettel vállalja továbbra is az államfői tisztséget, mert a jelenlegi helyzet nem kedvezne annak, hogy az államfői tisztség betöltése körül bármiféle nézetellentét is merüljön fel. Valószínűnek látszik, hogy Lebrun a fontos érvek hatása alatt a francia nemzet legfőbb érdekében vállalni is fogja az államfői tisztséget.

Elkészült a város új költségvetése

146 millió lejt tesz ki a költségvetés végösszege

Kolozsvár, március 27. A város új költségvetése elkészült és azt jóváhagyás végett a város tanácsa felterjesztette a Szamosi királyi helytartósághoz.

A város költségvetésének végösszege — a vízüzem és a vágóhid külön költségvetése nélkül — 146 millió 141 ezer 602 lejt tesz ki, vagyis a városnak ennyi az előirányzott jövőévi bevétel. Az állami hozzájárulásból a költségvetésben 20 millió lejt van bevételként előirányozva. Mezőgazdasági adókból 2 millió 630 ezer lejt, községi adókból 15 millió 847 ezer lejt, községi illetékekből 6 millió 632 ezer lejt, kéményseprői illetékekből 893 ezer lejt, a város tulajdonát képező ingatlanok és erdők használatából 7 millió 557 ezer lejt, a községi üzemek bevételeiből 17 millió 435 ezer lejt, különböző más bevételekből 19 millió lejt, rendkívüli bevételekből 3 millió 247 ezer lejt, utadókból 8 millió 486 ezer lejt, kölcsönökből 13 millió 243 ezer

lejt, úgyhogy a bevételek végösszege 146 millió 141 ezer 602 lejt tesz ki. Ebből az összegből a város közigazgatásának anyagi és személyi kiadása 27 millió lejt, az adósságok törlesztése közel 11 millió lejt, a községi legelők fenntartása 5 millió lejt, az erdőkielégítés 3 millió lejt, az iskolák és egyházak fenntartása 11 millió lejt, népjóléti intézmény fenntartása 41 ezer lejt, tüzoltók fenntartása 3 millió lejt, a községi rendőrség fenntartása 600 ezer lejt, a közvilágítás 7 millió lejt emészt fel. A segélyezésekre a város költségvetésében 3 millió lejt van felvéve. Ebből 300 ezer lejjel a magyar színházat, 500 ezer lejjel a községi egyházakat és intézményeket, 300 ezer lejjel pedig a szociális és sportintézményeket segélyezik. Ezek a költségvetés főbb tételei. Részletes ismertetést a költségvetésről a hét folyamán fog adni dr. Bornemisa Sebastian polgármester.

AZ ÉV SZENZACIÓIT A ROYAL SLÁGER MOZGÓ HOZZA A NAGYKÖZÖNSÉGNEK!

Ma és holnap utoljára dupla műsor egy helyért!

I. Nagy keringő

A nagyközönség általános kérésére ezen filmet visszahoztuk.

II. A megtalált asszony

Főszerepben: MARCELLE CHANTAL.

Csütörtököt világszenzáció!

Izgalomban utoljára bemutatjuk filmesemény!

A lázadó hős

Egy skót szabadsághős izgalmas küzdelme hazájáért és szerelméért. Főszerepben: WARNER BAXTER, FREDDIE BARTHOLOMEW és az év nagy sztárfelfedezettje: ARLEEN WHELAN.

— Dél-Afrika fegyverkezik. Fokvárosból jelentik: Pirow délafrikai honvédelmi miniszter bejelentette a fokvárosi képviselőházban, hogy Fokváros mellett a Tábla öbölben fekvő Robben-sziget erőit 30,000,000 lei költséggel újépítik és 15 hüvelykes messzehordó óriáságyúkat szerelnek az erdőbe, amelyek tüzelése a leghatalmasabb óriás csatahajókat is távol tarthatja Fokvárostól. Sir Pierre van Reyneveld tábornok, a délafrikai vezérkar főnöke, a honvédelmi minisztérium műszaki tisztviselőivel megemlékezett a felállítandó óriáságyúkat helyét és megállapította, hogy az erdők megközelíthetetlenek lesznek mind a tenger felől, mind a levegőből. Hozzátette Pirow, hogy a délafrikai légihaderő Bristol-féle Blenheim rendszerű bombavetőgépeket kap; ezek a világ leggyorsabb bombavetői és sebességük óránként 450 kilométer. A vadászrajok Hawker-féle Orkan rendszerű gépeket kapnak, amelyek sebessége óránként 500 kilométer körül jár.

— Eljegyzés. Baum Edit Temesvár és Beer Ernő Szatmár jegyesek.

— Amerika szobrot állít a walesi lövész-erőnek, amely ellene harcolt a függetlenségi háborúban. Newyorkból jelentik: Az amerikai nép nagy lelkesedéssel fogadta Richards dandártábornoknak, az Egyesült Államok tengerészkatona volt parancsnokának azt a javaslatát, hogy állítsanak szobrot Yorktownban (Virginia állam) az angol királyi walesi lövész-erő hősieségének megörökítésére, amely oly vitélül harcolt az amerikai függetlenségi háborúban az amerikai nép ellen. A tábornok hangzott a beszédében, hogy gyávákat legyőzni nem dicsőség; Washington hősök ellen vívta ki hazája szabadságát és a legyőzöttek éppoly megérdemelt hősieségük megörökítését, mint a győztesek. Egyébként az angol hadsereget a közös származás kötelékén kívül a közös háborúban kiontott vér is hozzá fűzi az amerikai hadsereghez. Az amerikai sajtó mozgalmat indított az emlékszóbor érdekében.

— Kiegyező a cukorkészlet Romániában. Bucarestből jelentik: Megnyugtató jelentést tett közzé a napokban a cukorkereskedelmi társaság bucuresti vezérigazgatósága. A közlemény hangulatos, hogy az ország területén lévő cukorgyárak annyi készlettel rendelkeznek, amennyi elegendő a fogyasztáshoz. A termelés és fogyasztás teljesen összhangban áll és az ország kereskedőinek kérését, még ha a rendszerl nagyobb mennyiséget is igényelnek, ki lehet elégíteni. Kéri a közvéleményt, hogy ne keltsen pánikot és a felelőtlen elemek olyan irányu hirtelenségeinek, hogy a cukorkészlet el fog tűnni a piacról, ne adjon hitelt. A bucuresti városi tanács erélyes intézkedéseket tett, hogy azokat a kereskedőket, akik az élelmiszereket felhalmozzák és elrejtik, az idevonatkozó törvény 8., 9. és 10. szakaszai alapján a legszigorúbb büntetésben részesítsék. Az áruuzsorát megfizető törvény ugyanis azokat a lelkiismeretlen viszontelárúsítókat, akik elrendelésnek nem tesznek eleget, 3-9 hónapig terjedő fogsággal és 30 ezer lejt pénzbüntetéssel sújtják és ezzel egyidejűleg bezárják és lepecsételik üzleteiket.

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lejt. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

— A jászvü zsidó testvérekhez fordul segítségért egy teljesen elszegényedett három kis gyermekes, betegségre miatt munkaképtelen özvegy asszony, akinek semmije sincs a Peszách ünnepére és éhhalálnak van kitéve három árva. A jó Isten fizessen ezen mievéért. Adományokat öv. Fetmann Samuné címre, Anton Pan 13 szám alá kérünk.

Március 31-én tárgyalja a magyar felsőház a zsidótörvényt

Budapest, március 27. A képviselőház megszavazta a zsidótörvény-javaslatot és azt a felsőház elé terjesztette. A felsőház március 31-én kezdi meg a zsidótörvény tárgyalását.

Április első napjaiban kezdődnek a szerb-horvát tárgyalások

Belgrad, március 27. Cvetkovic Cincár külügyminiszter az eddigi tervek szerint vasárnap érkezett volna Zágrábba, hogy ott a horvát politikussal tárgyalásokat folytasson a belpolitikai helyzetről. Mint-hogy azonban a szükséges előkészítő munkálatok még nem fejeződtek be. Cvetkovic zágrábi útja néhány napos késéssel szennvedett. Április első napjaiban azonban feltétlenül sor kerül a zágrábi látogatásra; amely tisztázni fogja a szerbek és horvátok közötti vitás kérdéseket.

— Két véres tragédia a kolozsvári pályaudvar harmadosztályú várótermében. Szombatról vasárnapra virradó éjszaka két megdöbbentő tragédia játszódott le a kolozsvári állomás III. osztályú várótermében. Éjfél után 2 óra tájban egy 45-50 év körüli paraszterember zilált arccal, vérborult szemekkel, kezében hatalmas zsebkéssel utat vágott magának a tömeg között és artikulálatlan hangokat hallatott. A dühöngő ember megfélemezte előtérrel Eutica Gheorghie, a 31-es tűzrezred egészségügyi káplárja, aki lefegyverezni igyekezett a zsebkéssel veszettül hadonászó gazdát. Abban a pillanatban azonban, amikor lefogta, az örvöngő férfi felemelte kését és teljes erőből háthasurta a szerencsétlen káplárt, aki eszméletlenül, véresen terült el a földön. Ekkor sietett a helyszínre Stanciu Simion közrendőr, aki a dühöngőre vetette magát. Ez azonban vele is szembefordult és késével súlyos sebeket ejtett a rendőr arcán és jobb kezének kizuját is levágta. Végül is a körülállók sikertelenül ártalmatlanná tenni az örvült embert. Lekötötték és bezárították az állomási rendőrségre, ahol megállapítást nyert, hogy Simen János Hotinka közszéneli (Háromszékmege) 45 éves gazdával azonos. Az elmebeteg háromszéki gazdát — miután a rendőrség nem tudta kihallgatni — bezárították a kolozsvári elmegyógyászati klinikára. Néhány percel ezután a tragédia után a III. osztályú várótermében várakozó utasok egyik csoportja arra lett figyelmes, hogy egy rosszul öltözött fiatalember eszméletlenül fordul le a padról. A megriadt emberek azonnal értesítették a közelben szolgálatot teljesítő rendőrséget, aki megállapította, hogy a fiatalember egy óvatlan pillanatban zsebkésével felvágta jobb kezén az ütőeret. A nagy vérvesztésűt szenvedett férfit a vasuti mentők bezárították a sebészeti klinikára. A rendőri vizsgálat során megállapítást nyert, hogy az öngyilkosjelölt Rațiu Ludovic Berettyókohán közszéneli (Biharmegye) 34 éves parasztleánnyal azonos. Súlyos állapota miatt Rațiu-t még nem tudták kihallgatni.

Izmainkat valódi Diana sóborszesszel való lemosás által tesszük ruganyossá és acélossá.

— Coulter skót lelkész gyászja. Coulter, a városunkban időző skót lelkész súlyos csapás érte. Két éves kislánykja hirtelen megbetegedett és a betegség rövidesen véget vett. A városszerte népszerű és közbecsülésben álló skót lelkész családja iránt általános és mély részvét nyilvánult meg.

— Milyen erős a francia-angol tengely? Londonból jelentik: A Morning Post foglalkozik a francia-angol tengely erejével és a következőket állapítja meg: „Katonai értelemben az angol-francia tengely a multhoz képest ötszöröse emelkedett. A tengely katonai költségvetése ma nem kevesebb, mint 580 millió fontot reprezentál, 1935 évben az építés alatt levő hajók tonnairtartalma mindössze 132 millió tonna volt. Ez a szám ez évben 544 ezer tonnára emelkedett. A tengely egyik megtámadhatatlan pontja az, hogy esetleges háború esetén nincs rászoruló külföldi nyersanyagbeszerzésre, miután gyarmatai révén önmagát tökéletesen el tudja látni. Hogy mit jelent háború esetén az anyagbeszerzés, arra elég példa volt a világháború idején. Csak az győzi fegyverekkel, aki pótolni tudja azt, ami felhasználódott. E téren a francia-angol tengely szilárdan áll a maga helyén.”

Olasz

Róma, március 27. nagy beszédet tartott a harci légierő parancsnoka, a 20 éves évfordulójára alkalmával. Sok feladatot mondott többé-kevésbé a 20 éves évfordulójára alkalmával. Sok feladatot mondott többé-kevésbé a 20 éves évfordulójára alkalmával. Sok feladatot mondott többé-kevésbé a 20 éves évfordulójára alkalmával.

1. Vannak h... hiszik, hogy a... dent megtették... juk, hogy eme... ban legtöbbsz... csengése van... béke tulajdonk... emberi civilizá... lanatra sem tá... séges hosszab... haladás fejlőd... ben Olaszorsz... szünik meg ke...

2. Időnként nyilvánulnak r... eredménytelen... hogy a Róma... zavarják. Elfel... csak két állam... két nagy fo... amely azonos... kaj és elmélet... ratikus hatalm... a tengelyvel... nymentelenné... letett meg é... ennek érdeké... sirni, mert t... ami Közpp... végzettszerű... kor egy nép... nyi fegyverre... s még csak... gesztust, am... annak sorsa...

3. Kijelent... ellen tervezet... —Róma ten... harcot, ha e... tén nemcsak... mad is, a f... genovai besz... ró: az akad... got és Olasz... Ma ezzel ké... néhány nap... nemzeti Sp... csapást mér... mért halalos... nizmusra m... vedni. Mi ne... gunk felett... arra, hogy... jegyzék lesz... ciorsszággal... problémák... nevezhetjük... csatorna. A... tárgyalni a... ni azonban... ján! Ne ak... testvériségr... kapcsolatait... jelentések, h... azt szeret... ellenségei.

4. Leszög... tenger törté... tenben olasz... 5. A legf... den lehetó...

**Tárgyalja
sőt ház
nyl**

képviselőház
javaslatot és
e. A felsőház
szidótörvény

**Maiban
-horvát**

Kovics Cincár
tervek szerint
rábba, hogy
tárgyalásokat
yetről. Mint-
őkészítő mun-
be. Cvetkovics
esedelmet szen
azonban fel-
látogatásra;
bek és horvá-

**lozsvári pályam-
benében. Szom-
zaka két meg-
e a kolozsvári
benében. Ejjél**

10 év körüli pa-
rberborult sze-
sebkéssel utat
tt és artikulát-
dühöngő ember
a Gheorghe, a
káplárja, aki
sebkésével ve-
na a pillanát-
ta, az örvöngő
erőből hátha-
aki eszmélet-
ön. Ekkor sie-
nion közrendőr.
át. Ez azon-
késével súlyos
és jobb kezé-
és a körülállók-
tenni az örült
lították az ál-
laptást nyert,
közégbeli (Há-
zdával azonos.
dát — miután
hallgatni —
meggyógyászati
tán a tragédia
mben várakozó
lett figyelmes.
alember eszmé-
megriadt em-
közémben szolgál-
aki megállapí-
óvatlan pillá-
jobb kezén az
éget szenvedett
itották a sebé-
izsgálat során
öngyilkosjelölt
közégbeli
legényrel azo-
tájt még nem

**orszással való
és a acélossá.**

ásza. Coulter,
elkészít súlyos
ykája hirtelen
yávidesen vég-
zeri és közbe-
ládja iránt ál-
ult meg.
gol tengely?
g Post foglal-
erejével és a
Katonai érte-
y a multhoz ké-
y tengely kato-
vevesebb, mint
1935 évben az
annairtartalma
t. Ez a szám
melkedett. A
an pontja az,
nincs rászó-
zésre, miután
ökéletesen el
áboru esetén
példa volt a
özi fegyverek-
felhasználó-
tengely szilár-

Mussolini vasárnapi beszéde „nem öntött olajat a tüzre“

Olasz élettérnek mondotta Mussolini a Földközi tengert

Róma, március 27. Vasárnap délelőtt nagy beszédet tartott Mussolini a fasiszta párti légiók megalapításának huszadik évfordulója alkalmából.

Sok feladat és munka vár reánk — mondotta többek között a Duce —, de most, a 20 éves évforduló alkalmával már felállítjuk a mérleget és megállapíthatjuk, hogy sok nagy dolgot vittünk végbe. Azok a vérdíjak, amelyeket hoztunk, megteremtették az összeomlás előtt álló Olaszország helyét az új, erős Olaszországot. A spanyolországi és afrikai vérdíjak sem voltak hiábaválók, mert gazdag eredményekkel jártak.

Majd hangoztatta, hogy egy hisztériás jellegű háborús pszichózis uralkodik a világon, amely azonban hidegen hagyja Olaszországot. Azok az alapelvek, amelyeken a fasiszmus tevékenysége felépült, a következők:

A hivatásos pacifisták

1. Vannak hivatásos pacifisták, akik azt hiszik, hogy a békeszó emlegetésével minden megtehető és megtesznek. Pedig tudjuk, hogy ennek a szónak főleg az ő szájukban leg többször a hamis pénzre emlékeztető csengése van. Tudjuk azt is, hogy az örök béke tulajdonképpen katasztrófát jelent az emberi civilizáció szempontjából. De azt pillanatra sem tagadjuk, hogy időnként szükséges hosszabb béke azért, hogy az emberi haladás fejlődését biztosítani lehessen. Ebben Olaszország is egyetért és soha sem színik meg kezdeményező lépéseket tenni.

A tengely és a nyugati hatalmak

2. Időnként különböző oldalról törekvések nyilvánulnak meg és különböző, de teljesen eredménytelen kísérletek történtek arra, hogy a Róma—Berlin tengely egységét megzavarják. Elfelejtik, hogy ez a tengely nem csak két államnak a kapcsolatát jelenti, de két nagy forradalomnak a találkozása is, amely azonos időszéri fejlődési gondolatokkal és elméletekkel született. E. g. A demokratikus hatalmaknak az a terve, hogy ezzel a tengellyel szemben összefogjanak, eredménytelenül látszik. A terv későn is született meg és teljesen reménytelen dolog ennek érdekében fáradozni, könnyeket kár sírni, mert tudomásul kell venni, hogy az, ami Közép-Európában történt, tulajdonképpén végzetlenül következett be. Akkor, amikor egy nép olyan hatalmas számú és anyagi fegyverrel és hadianyaggal rendelkezik, mint mi, csak meg sem kísérelt egy olyan gesztust, amely önvédelmére szolgált volna, annak sorsa felett nincs mit bánkódni.

Az olasz-francia ellentétek

3. Kijelentem, hogy a tekintély hatalmak ellen tervezett koalícióval szemben a Berlin—Róma tengely bármikor kész felvenni a harcot, ha ez elkerülhetetlen. És harc esetén nemcsak védekezik, hanem azonnal támad is, a föld minden pontján. Ismeretes Genova-i beszédemben megemlékeztem azokról az akadályokról, amelyek Franciaországot és Olaszországot elválasztják egymástól. Ma ezzel kapcsolatban kijelentem, hogy néhány napon, esetleg néhány órán belül a nemzeti Spanyolország csapatai az utolsó csapást mérik Madridra, amely a fasiszmusra mért halálos csapás helyett most a kommunizmusra mért halálos csapást fog elszívni. Mi nem kérjük a világ ítéletét magunk felett, csak emlékeztetjük a világot arra, hogy az 1938 november 17-iki olasz jegyzék leszögezte, hogy Olaszországnak Franciaországgal szembeni problémái gyarmat-problémák. Ezt a gyarmatproblémát így nevezhetjük: Tunisz, Dzsiibuti és Szuez-csatorna. A francia kormány jogában áll tárgyalni a kérdések felett, vagy elutasítani, mi azonban meggyünk tovább a magunk útján! Ne akarjanak beszélni azonban nekünk testvériségről. Az államok egymás közötti kapcsolatát nem a testvéri szavak és kijelentések, hanem az erő dönti el. Aki erős, azt szeretik a barátai és attól félnék az ellenségei.

Az olasz élettér...

4. Leszögezni kívánjuk, hogy a Földközi-tenger történelmi, politikai és katonai tekintetben olasz élettérnek tekintendő.
5. A legfontosabb parancs számunkra minden lehető eszközzel fokozni hadihajóink,

ágyúink, repülőgépeink számát és szükség esetén lemondunk a polgári élet minden kényelméről is.

A francia kommentárok

Párizs, március 27. A hétfő reggeli francia lapok Mussolini beszédével foglalkoznak különös tekintettel a beszéd azon részére, amely Olaszország követeléseiről szól.

A Petit Parisien leszögezi, hogy Franciaországnak nincs kényalója Olaszországtól. Ha azonban úgy gondolják, hogy szó lehet bizonyos tárgyalásokról, úgy Franciaország római nagykövetségében hivatott tolmácsra találának. Olaszországnak nem kell elfelejtenie, hogy a Földközi tenger Franciaország számára éppúgy, mint Olaszország számára olyan területet képez, amelyhez szoros érdekek fűzik.

Az Air Nouvelle megállapítja, hogy Mussolini számára nem létezik jog vagy az igazság, hanem csak a szükség problémája. Mi azonban azt válaszoljuk, hogy nem ismerhetünk el olyan közeget, amely szükségeket teremt, hogy jogokat követelhesen.

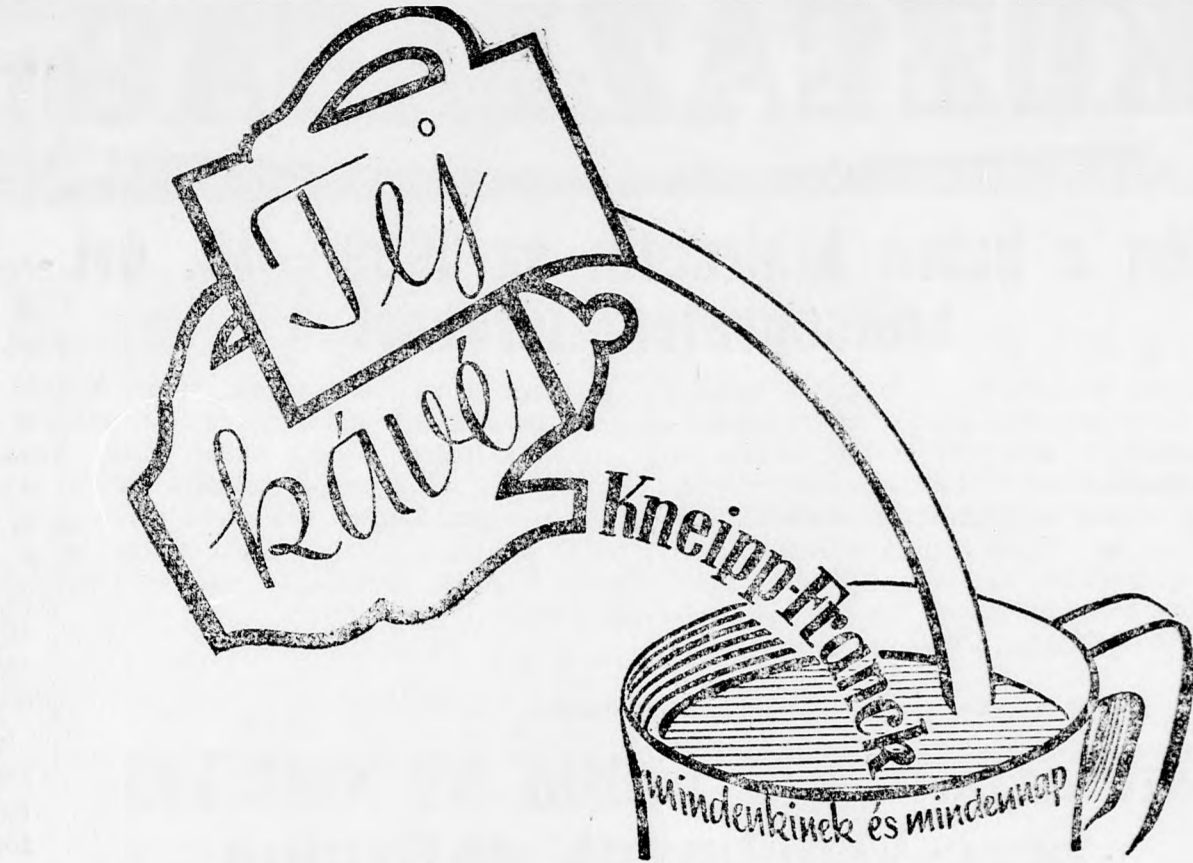
Olaszország és a német expansió

Az Epoque szerint a német birodalom erejének növekedése aggodalomba kell hogy

Párizsban az olasz-francia tárgyalások megindulását várják

London, március 27. Mussolini beszéde általában megnyugtatólag hatott az angol diplomáciai és politikai körökre. Megállapítják, hogy a Duce nem támasztott túlzott és aggasztó követeléseket, amelyek bonyodalommal fenyegetnének.

Párizsi lapvélemények szerint Mussolini

ejtse Olaszországot, ez azonban képtelen megállni azon az uton, amelyen elindult. Presztizskérdés akadályozza meg Olaszországot abban, hogy elismerje tévedését.

A Journal megállapítja, hogy Mussolini vasárnapi beszédében nem öntött olajat a tüzre miután erőteljesen kihangsúlyozta, hogy Olaszországnak hosszú tartós békére van szüksége.

A Jour azt javasolja, hogy területi engedményen kívül vegyék figyelembe a helyi olasz érdekeket mindenütt, ahol valamelyes módosítás lehetséges volna.

A Figaro megállapítja, hogy a Duce az erőről beszélt, mint az egyetlen számára létező elemről. Az utóbbi hetek eseményei sok mindenben igazat is adtak neki. Félek, hogy Mussolini nincs tisztában a francia erővel — írja a lap főszerkesztője, Vladimir d'Ormesson. Mi, akik ismerjük ezt az erőt, teljesen megbizunk benne.

Mussolini kész tárgyalni

London, március 27. A londoni politikai köröknek az volt a véleményük Mussolini tegnapi beszéde után, hogy az olasz kormány kész tárgyalni.

már megindulhatnak a tárgyalások, de ehhez szükséges, hogy Olaszország pontosan körvonalazza kívánságait.

A londoni Daily Express tudni véli, hogy Daladier szerdai beszédében fel fogja ajánlani Mussolininek a tárgyalások felvételét.

A madridi nemzetvédelmi tanács elhatározta a Franconak való megadását

MADRID, március 27. Del Rio Juan, a nemzetvédelmi tanács titkára, táviratot olvasott fel a madridi rádióban, amely a következőképpen hangzik:

„A nemzetvédelmi tanács a nemzeti kormányhoz: Holnap elküldjük repülőgépeinket jelképes megadásra. Kérjük, határozzák meg a repülőgépek érkezésének időpontját.“

Egy második távirat, amely ugyanezt a címezést viseli, így hangzik:

„Lehetséges, hogy már ma délután megtörténik a megadás.“

Ezután felolvasta a nemzeti kormány választáviratát, amely a következőképpen szól:

„Igen sürgős, hogy letegyék a fegyvert, tekintettel az újonnan megkezdett támadásra. Rendeljük el, hogy csapataik mindenütt tüzzék ki a fehér zászlót.“

Del Rio Juan ezután felhívta a lakosságot, hogy őrizze meg nyugalmát.

Letartóztatták Gajdát

Megvesztegetéssel vádolják a cseh fasiszták vezérét

PRAGA, március 27. A Daily Telegraph jelenti a cseh fővárosból, hogy Gajda tábornokot, aki tegnap vette fel a „cseh nép vezére“ címet, letartóztatták a német hatóságok. Gajdát megvesztegetés vádjával illetik. A cseh fasiszta vezér több hívét is őrizetbe vették.

Fegyverszünet jött létre a szlovák és a magyar csapatok között

Szlovák jelentés szerint a harcok még folynak. Ma kezdődnek Budapesten a szlovák-magyar tárgyalások

Bucuresti, március 27. Az Universul a Rador jelentése alapján közli a Reuter ügynökség alábbi híradását: Az eperjesi szlovák haderők parancsnoksága szombaton este közölte, hogy a szlovák és magyar csapatok között fegyverszünet jött létre. Ugyancsak a Rador jelenti Pozsonyból — amint azt az Universul közli —, hogy a magyar, illetve szlovák kormányok közös tiltakozó jegyzéke alapján vegyes bizottság fogja a vitás kérdéseket elintézni és a szlovák-magyar határt megállapítani. Ebben a két ország kormányai meg is állapodtak. A szlovák kiállottság ma érkezik Budapestre a tárgyalások megkezdésére. A szlovák bizottság tagjai Hasik képviselő, Wiest tábornok, Granatjer, a szlovák nemzeti tanács

titkára és Zuriskovec képviselő. A tárgyalások a budapesti külügyminisztériumban fognak lefolyni, információk szerint a bécsi döntőbírói egyezmény szellemében. A határcsúszások áldozatainak számát, valamint az okozott károkat hivatalos bizottságok most becsülik fel.

Pozsony, március 27. A Rador távirati irodának az Havas ügynökség tudósítója jelenti: Szlovák hivatalos forrásból nyert értesülés szerint az egyes pontokon visszavonuló magyar csapatok Szlovákia területének más pontjain újabb támadásokat kezdték. A harcok pénteken egész napot tartottak. Másrészt a szlovákoknak sikerült levegőbe roptatniuk Kárpátukrajnában a pavlovicei hidat. Pénteken délután 4 órakor

a szlovákok támadást kezdtek és a Kárpát-ukrajnában levő Gajosig szorították vissza a magyarokat. Délután 5 órakor a szlovák légierő átszállt a magyar területen levő, de a bécsi határozattal Szlovákiának ítélt Cuhaldny felett. A szlovák repülőgépeknek sikerült felgyújtaniuk az ottani benzín- és lőszerraktárakat. Strehovnál légi harc volt, melynek folyamán a magyar repülőgépek lelőttek két szlovák repülőgépet.

A Szlovákia keleti határától száz kilométernyire fekvő Spis ellen magyar támadás fojt le. Egy magyar légitámadás Spisskanovaves helységet, anélkül azonban, hogy nagyobb kárt okozott volna.

Pozsony, március 27. A Rador távirati iroda jelenti: A Spiska Nova Vesnél szombaton lefolyt harcokkal kapcsolatban kiadott hivatalos jelentés szerint egy főhadnagy, egy káplár, öt katona és hét polgári egyén, köztük két asszony és gyermek, életét veszítette. Husz ember könnyebben, hét súlyosan megsebesült.

Pozsony, március 27. A Rador távirati iroda jelenti: A városban katonai különítmények vonulnak át, melyek a „frontra“ mennek. Pozsonyban magyarellenes tüntetések voltak.

Berlin, március 27. A DNB távirati ügynökség pozsonyi tudósítójának jelentése szerint Szlovákia nemzetvédelmi miniszteriuma péntek este jelentést tett közzé, mely hangoztatja, hogy a harcok tovább folynak (Szlovákia keleti részén a szlovákok és a magyar megszálló csapatok között).

Megérkeztek Budapestre a szlovák kormány megbízottai

Budapest, március 27. A szlovák kormány megbízottai megérkeztek Budapestre, hogy a Szlovákia és Kárpátukrajna közötti végleges határt megbeszéljék. A magyar-szlovák bizottság hétfőn délután a külügyminisztérium dísztermében ült össze. A tárgyalásokat ma, kedden folytatják.

A Szlovákia és Ruszinszko között egyelőre megállapított határ nem tekinthető államhatárnak. A szlovák-magyar vegyes bizottság ezután az elmúlt napok eseményeiről tárgyalt, amellyel kapcsolatban magyar részről sajnálatuknak adtak kifejezést.

Kedvező fordulatot vettek a halászlai megbeszélések Moszkva és Tokió között?

Moszkva, március 27. Togo moszkvai japán nagykövete, a halászlai kérdés ügyében felkereste Látvinov külügyi népbiztost. Hír szerint a megbeszélések kedvező fordulatot vettek.

KÖZGAZDASÁG

Még e héten kihirdetik az 1939—40. évi költségvetési törvényt

Bucuresti, március 27. A legutóbbi minisztertanács teljesen letárgyalta az új költségvetési törvényt, amelynek eredeti tervezetén — a legutóbbi hetek eseményeinek megfelelően — több módosítást eszközöltek. Az új költségvetési törvényben a kormány számos megtakarítást eszközöl, viszont a nemzetvédelemmel kapcsolatos tételekben emelések mutatkoznak. Jövőhagyta a minisz-

tertanács a köztisztviselők, autonóm állami vállalatok stb. költségvetését is, amelyek szintén e héten lépnek életbe. Ezzel kapcsolatban jóváhagyta a minisztertanács a CFR reorganizálására vonatkozó törvényt is, amely a hivatalos lap holnap számában jelenik meg és ugyancsak április 1-én lép életbe.

Januárban 454 millió lej volt külkereskedelmünk aktivuma

Németország és Anglia vették át januárban exportált termékeinknek több mint a felét

Ország	Importunk (millió lejekben)	Exportunk (millió lejekben)
Németország	594.8	504.5
Anglia	101.1	483.9
Olaszország	108.3	171.1
Belgium és Luxemburg	104.6	93.4

Franciaország	45.0	88.2
Palesztina	19.0	82.3
Görögország	20.5	79.6
Csehszlovákia	78.3	75.0
Magyarország	44.1	65.9
Egyiptom	35.0	37.5
Hollandia	22.7	30.8
Dánia	14.8	29.7
Svájc	36.1	20.8
Spanyolország	—	19.8

Ne kérjen Fernet-t, kérjen
FERNET-BRANCA-t.
Egyedüli hiteles.

A Prima Ardeleană Általános Biztosító Társaság 1938-as üzletéve

A Prima Ardeleana 1938. évi mérlegében is fokozatos előrehaladásról tesz tanuságot. A XXVII. évi rendes közgyűlést e hó 25-én tartották meg Lapedatu Ion, volt pénzügyminiszter elnöklétével és a közgazdasági élet előkelő reprezentánsainak a részvételével. Az elnöki megnyitó után dr. Boer István vezérigazgató ismertette az elmúlt üzleti év eredményeit, melyek a mai bizonytalan, a biztosítási üzletre is hátrányosan kiható viszonyok dacára, a társaság céltudatos és sikeres működéséről adnak számot. A Társaság üzleti évről az előző évi 81 millió lejről 87 millió lejre emelkedett. Eltelt üzleti évről 77 millió lejt ért el. Vagyon megalapozottságát a következő te-

telek bizonyítják. Diszponibilis készpénz-készlete 59 millió lejt, ingatlanainak az értéke igen mérsékelt felértékelés mellett 67 millió lejt és garanciális tartaléka 244 millió lejt tesznek ki.

Örvendeztető, nagy számok ezek, szócsovei egyúttal annak a gondos, takarékos és szakavatott üzletvezetésnek, melyek a biztosító közönség bizalmát a Prima Ardeleana felé tömörítették.

A közgyűlés ez évre is 8 százalék osztalékot a kifizetését határozta el. Több részvényes felszólalásában megelégedését fejezte ki az üzletvitel és az elért eredmények fellett, majd a közgyűlés köszönetet szavazott az intézet vezetőségének és a tisztikarnak.

A CFR hivatalos valutaárfolyamai április hónapra

Bucuresti, március 27. A CFR vezetősége rendeletet adott ki, amelyben az egyes valuták április havi árfolyamait a következőkben állapította meg:

Arany svájci frank	46.68 lej
aranydollár	241.86 "
angol font (papír)	679.48 "
palesztinai font	680.17 "
egyiptomi font	696.90 "
dollár (papír)	144.74 "
svájci frank	32.97 "
francia frank	3.82 "
holland forint	76.94 "
márka	41.92 "
belgas	24.32 "
pengő	27.27 "
olasz lira	7.24 "
csehszlovákia	4.82 "
svéd korona	34.99 "
zloty	27.39 "
dinár	3.08 "
drahma	1.01 "

A fenti árfolyamok április 1-én lépnek életbe és újabb rendelkezésig érvényben maradnak.

Mely erdélyi és bánáti cégek szerepelnek az exportörök legújabb hivatalos pótkönyvében. A hivatalos lap egyik legutóbbi száma közli az exportörök újabb hivatalos pótkönyvéket, amelyekben a következő erdélyi és bánáti cégek szerepelnek:

925. Fabrica de Ciment din Turda.
469. Gottlieb Seiger utódai, Déva. Ez

Változatlan maradt a márka árfolyama. A néhány nappal ezelőtt megkötött román-német gazdasági egyezmény életbeléptetésével kapcsolatban hírek terjedtek el arról, miszerint a német delegáció a márkaárfolyamok emelését követelte. E hírek hatása alatt azok a romániai cégek, amelyeknek Németországban tartozásaik vannak és e tartozások csak később járnak le, a Banca Naționalăhoz fordultak és márkadevizát igényeltek, nehogy tartozásaikat magasabb márkaárfolyamon kelljen kifizetni. A Banca Națională most kommunikált tett közlése, hogy a márka jelenlegi 40.50—41.50 lejes árfolyama nem változik.

Ez évben nem lesznek mezőgazdasági kiállítások. A hivatalos lap pénteki száma rendeltetvényt közöl, amely szerint a kormány ez évben nem engedélyez mezőgazdasági kiállításokat és így a minden évben szokásos bucaresti mezőgazdasági kiállítást sem tartják meg májusban.

Zürichi árfolyamok (március 27-iki nyitások): Márka 178.37, holland forint 235.75, dollár 444.50, font 20.81, francia frank 11.77, olasz lira 23.40, csehszlovákia (nem jegyzik), pengő 87.25, dinár 10.—, lej 3.37, zloty 83.50, belgas 74.80.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.45—143.82
font	662.40—672.71
palesztinai font	663.09—673.44
holland forint	75.07—76.24
svájci frank	31.81—32.28
francia frank	3.57—3.71
márka	40.50—41.60
pengő	25—27
csehszlovákia (hivatalos)	4.63—4.77

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai szilárdabbak. Bucarestben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki:

Palesztinai font, 30%-os sz.-kvóta	1700—1750
angol font, 30%-os szabadkvóta	1670—1700
angol font, 20%-os kvóta	1350—1375
angol font, 40%-os kvóta	1036—1053
holland forint, 30%-os sz.-kvóta	158
dollár, 30%-os szabadkvóta	388
svájci frank, 30%-os kvóta	9.50
francia frank, 30%-os sz.-kvóta	73—75
belgas (kliring)	58.80
belgas, 15%-os	58.80
zloty, 30%-os kvóta	67.50
svéd korona, 30%-os kvóta	90

SPORT

Mi történt vasárnap?

Cluj, március 27. (Az Uj Kelet tud.) Az ismert események miatt a romániai sportélet vasárnap nagyrészt szünetet tartott. A Nemzeti Bajnokság fordulóját, mint előzőleg közöltük, elhalasztották, így csak néhány barátságos mérkőzés játszásra kerülhetett sor. Külföldön mindenhol lejátéztak a programon szereplő mérkőzéseket. Eredmények:

Az Unirea Kupáért

Az országos ifjúsági bajnokságot két mérkőzés volt:

Resica—Temesvár 3:1 (1:1). Resicán. A gólok: 18. percben Dura 1:0, a 25. percben Bugariu 1:1, a szünet utáni 33. percben Weisz 2:1, a 44. percben Dura 3:1. Ezer néző. Bíró: Sepi.

Nagyvárad—Szatmár 3:2 (2:0). Szatmáron. A 25. percben Lukács 1:0, a 35. percben Lukács 2:0, a szünet utáni 5. percben Torszok 3:0, a 13. percben Grünstein 3:1, a 15. percben Szigeti 3:2. A mérkőzés végén botrány: az ötszáz főnyi közönség soraiból néhányan megtámadták Teutu játékosait és bántalmazták.

Kerületi bajnokság

Temesvár. TMAC—CFR 3:2 (2:1), barátságos.

Arad. Titanus—ATE 2:2 (1:0). Egyetértés —Hakoah 3:1 (1:0), bajnokiak.

KÜLFÖLD

Firenze. Olaszország—Németország 3:2 (2:1). 60.000 néző. Labdarugómérkőzés.

Frankfurt. Németország B)—Olaszország B) 2:1 (2:1).

Budapest. Ferencváros—Hungária 1:0, Újpest—Szolnok 6:0, Kispeszt—Elektromos 1:0, Phöbus—Budafok 1:1, Nemzeti—Taxisok 2:2, Szeged—Zugló 2:1.

Kispeszt vezetősége a napokban újabb ajánlatot tett egy Kolozsváron, május 10-én lejátérandó Victoria—Kispeszt mérkőzésre, melyért a magyar csapat augusztusban Kispeszen adna revansot. A Victoria vezetősége egyelőre még nem adott választ az ajánlatra.

A svájci olimpiai bizottság legutóbbi ülésén a következő határozatot hozták: Felkérjük Baillet-Latuor grófot, a Nemzetközi Olimpiai Bizottság elnökét arra, hogy lépjen közbe a nemzetközi szövetségénel és akadályozza meg, hogy 1940-ben, a téli olimpiai játékok idején nemzetközi (világbajnoki) siversenyeket rendezzenek. Az 1940-es téli olimpiai versenyek tudvalevőleg Svájcban, St. Moritzban lesznek.

Könyvkötészet munkákat izlésesen és olcsón készít a

GLORIA

könyvkötészet

Tulajdonos: MARK LAZAR.

CLUJ, Piața Unirii 9.

Valódi angol szöveget kedvelő

urak és hölgyek részére megrendeléseket elvállalunk. A hölgyeket külön felhívom új, saját kreaturájú modern

ANGORA szövegeimre.

DOMBRIA

Str. Regina Maria 4. és Str. Bratianu 19. Arusítás délelőtt 11-től 7 óráig.

APRÓ

HIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej, legkisebb apróhirdetés 20 lej. Alláskeresők, üdülőhelyek és furdóhirdetéseit, továbbá elvesztett, eltűnt tárgyak miatti hirdetések szavanként 1 lej. Apróhirdetéseket csak előfizetés mellett közzétehetünk. Jellegű levelekre, megkeresésekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk és csak portóztott leveleket továbbítunk.

FÜGGÖNYEINK, AGYTERITŐNK NÉLKÜL KÖZÖSSÉTELENEK HUSVETNAK REMÉNYTÉKELTŐ ÜNNEPI HANGULATAHOZ. Valódi vert csipkeszövetből. KIVÁNT MÉRTEBEN „DER-BESÜ” függönykellékszaki-üzletben. Gólya áruház feletti emeleten.

Fordítások, másolások minden nyelven szakszerűen SIMON fordító iroda Cluj, Reg. Maria 13, emelet.

Butorozott szoba furdoszobahasználattal (esetleg konyahasználattal is) két személy részére április 1-re kiadó. Klein, Str. Regina Maria 9.

Gyári helyiségek,

súlyszett vasbeton kádakkal bérbeadók. Silvania S. A. Str. Enescu 1. Telefon 31-84

Különbejárati butorozott szoba, komfortos, kertés villában egy-két férfi részére április 1-re kiadó. Kertész, Str. Aron Pumnul 12.

Az albániai Zs. N. Sz. 1939 május 1-től kezdődőleg bérlőt keres a klubhelyiségre. Megkeresések és ajánlatok Lobstein Rudolf főtitkár címre Alba-Iulia kérünk.

Ipari célokra

igen alkalmas helyiségek bérbeadók. Silvania S. A. Str. Enescu 1. Telefon 31-84.

Sadchent keresek Cluj területére. „Négyezer honorárium” jellegre a kiadóba.

Fényképészlaboráns, amatőr munkákban és műtermi másolásban jártas, állandó alkalmazást nyer. Foto Studio, Galați.

Kiadó májusra komfortos kétszobás lakás és egy szoba konyha, speiz. Str. Paris 22.

Két szoba, konyha, komfortos lakás május 1-re kiadó. Naționala Biztosító, Regina Maria 6.

KEDD, 1939. MÁRCIUS 28.

függő és ne vag

Bucuresti, gazdasági e Gafenu kül Timput mai s „A szerződ gyalások előz évben kezdem gátus. A fá cius 23-ig for riumi igazga a szerződés e mény kiegész Németország lataink — és vonatkozó új tése. A szerz európai polit való összefüg értelmezheté amely azonban ja meg Romá szemben.

Abszurd hi Németország gazdasági ult az első pillan megcáfolták a német gazdas valamely poli szerződés tisz zési pedig ve nek, hogy ne mában sem m gazdasági vag érintéséről.

Az egyezmé le van fektet ben el fogja n tainkat, amely nak. Románia a szerződés el céljaik követés ményt, amely keretében az sulyozását célo csere egyensu tehát, figyelme behozatali szül munkra, hogy latlan termész termelési ágai biztonságot, hosszú időn a felvevő piacot Nehéz volna zálni a szerző technikai kido tak szakértőin gazdasági min egyezmény né gálva, megáll ezeknek ered sünk a célszer folytán feljaví pelt a mi mez munkban. Ez többlet a para nívójának eme vonal hosszú i a föld gazdasá feljogosított v

Az egyezmé másnak nyujto vagy behozatal mokkal való ár nem szenved, a módosításáról tekintetben ré egyezményeink

Hol öve A szerződésb ről. Ezeket va tőkben állítja legkevésbé sem állam szuverén földet és nem kalmazását. Ez kívüli rendszert

A román-német egyezmény független a politikai eseményektől és nem érinti Románia gazdasági, vagy politikai szuverénitását

írja Gafencu külügyminiszter lapja. A külföldi sajtó érdekes kommentárjai az egyezményről

Bucuresti, március 27. A román-német gazdasági egyezményt kommentálva, a Gafencu külügyminiszterhez forduló Timpul mai számában a következőket írja: „A szerződés hosszu és fáradságos tárgyalások előzték meg, amelyeket az elmúlt évben kezdeményezett Slodius német delegátus. A tárgyalások február 22-től március 23-ig folytatódtak Wohltat minisztériumi igazgatóval. Technikai szempontból a szerződés az 1935 március 23-i egyezmény kiegészítése, amellyel rendeződtek Németországgal való kereskedelmi kapcsolataink — és a fizetésekre és árucserére vonatkozó újabb megegyezések megrogzítása. A szerződés aláírása és a legutolsó európai politikai események időpontban való összefüggése folytán egyesek tévesen értelmezheték ezt a gazdasági egyezményt amely azonban a legkevésbé sem változtatja meg Románia mai helyzetét az előzővel szemben.

Abszurd hírek kerültek forgalomba egy Németország által Romániához intézett gazdasági ultimátumról. Illetékes helyen az első pillanattól kezdve és a kellő eréllyel megcáfolták ezt a hamis verziót. A román-német gazdasági szerződés távolról sem valamely politikai aktus következménye, a szerződés tiszta és kategorikus rendelkezései pedig világosan mutatják mindenkinek, hogy nem lehet szó semmilyen formában sem ma, sem a jövőben a mi teljes gazdasági vagy politikai függetlenségünk érintéséről.

Mit jelent az egyezmény

Az egyezmény célja világos szavakban van fektetve: mindkét ország érdekében el fogja mílyíteni gazdasági kapcsolatunkat, amelyek állandó fejlődésben vannak. Románia és Németország, úgy, ahogy a szerződés előjáró szava kifejti, békés céljaik követésében kötötték meg az egyezményt, amely több évre szóló tervgazdaság keretében az árucserre kölcsönös kiegyensúlyozását célozza. Ez a terv, amely az árucserre egyensúlyának alapelvét tartalmazza tehát, figyelembe fogja venni Németország behozatali szükségleteit, ami módot ad számunkra, hogy a mi hatalmas és felhasználatlan természeti gazdaságunk bizonyos termelési ágait, kifejlésszük, megadva a biztonságot, hogy feleslegeink számára hosszu időn át és rentabilis árak mellett felvevő piacot találjunk.

Nehéz volna újságírók keretében analízálni a szerződés részleteit, amelyeknek technikai kidolgozásán annyi ideig dolgoztak szakértőink, I. Bujoiu mérnök nemzetgazdasági miniszter irányítása mellett. Az egyezmény néhány intézkedését megvizsgálva, megállapíthatjuk azonban, hogy ezeknek eredményeképpen a mi termelésünk a célszerű és feljavított kiaknázás folytán feljavítható, ami mindig is szerepelt a mi mezőgazdaság-fejlesztési programunkban. Ez a jó áron eladott termelési többlet a paraszt és a román falvak életmódjának emeléséhez vezethet. Ez a szinten hosszu ideig elmaradt attól, amelyre a föld gazdasága és a lakosság munkaereje feljogosított volna.

Az egyezmény nem változtat semmilyen másnak nyújtott kedvezményes vámon, vagy behozatali kontingensen. A más államokkal való árucserre semmilyen módosítást nem szenved, a német márka árfolyamának módosításáról pedig nem volt szó, mert e tekintetben régebbi alkalmazás alatt álló egyezményeink vannak.

Hol fogják felállítani a szabad övezeteket

A szerződésben szó van szabad övezetektől. Ezeket valószínűleg a mi dunai kikötőinkben állítják fel. A szabad övezetek a legkevésbé sem csorbítják meg az illető állam szuverénitását, nem idegenítik el a földet és nem korlátozzák a törvények alkalmazását. Ezen övezetek csupán vámon kívüli rendszert vezetnek be, amely ugyan-

csak megszűnik, midőn az ezen övezetekben lerakott, becsomagolt, vagy gyártott áruk eladásra és fogyasztásra kerülnek. A vámilletékeket akkor épügy alkalmazzák, mint ha normális behozatalról volna szó. Ezzel szemben a szabad övezeteknek előnyeik vannak, mert új kiviteli lehetőségeket teremtenek.

A román-német egyezmény már szövegében kiküszöböli a monopól lehetőséget és eszméjét. Szabályozza ezzel szemben a két ország közötti árucserét, hangsúlyozva, hogy ugyanakkor figyelemmel lesznek Romániának más országokkal való gazdasági kapcsolataira is. Hasonló egyezményeket tehát más államokkal is lehet kötni.

Lényegében tehát a szerződés a prosperálás új lehetőségeit nyitja meg számunkra. Szükséges azonban, hogy nyugodt és normális időkben, a szerződést sok hozzáértéssel és a haza iránti szeretettel alkalmazzuk, amelyet védjünk meg nem tévővázó férfiasággal.

Mit ír a francia sajtó

A külföldi sajtó ugyancsak élénken kommentálja az egyezményt. A Temps, a francia külügyminisztérium felhivatalosa, a következőket írja:

„Ténylegesen ez az egyezmény úgy, ahogy megkötötték, sokban különbözik attól, amit Németország a bucaresti kormány részéről el akart érni. Az egyezmény nem írja elő a politikai együttműködést; nincs szó német monopóliumról; más nemzetek szerzett jogai érvényben maradnak. Igaz, hogy egy több évre szóló tervről van szó, ennek végrehajtása azonban Németország behozatali szükségleteit kell, hogy figyelembe vegye és ugyanakkor számot kell vetnie a román termelés fejlesztésének lehetőségeivel is.”

A Populaire a következőket írja:

„Az egyezmény úgy, ahogy van, kétségtelen gazdasági előnyököt jelent a német birodalom számára. Távol maradt viszont Németország első kívánságaitól. Német-román társaságok alakulnak a román petróleum kiaknázására. Ezek a társaságok talán konkurrálni fognak, de nem fogják kiszoríthatni a jelenlegi angol vállalatokat.

SZÍNHÁZ · FILM · MŰVÉSZET

Csütörtökön ismét megkezdődnek a színházi előadások

Mint értesülünk, a Magyar Színház csütörtök este ismét megnyitja kapuit. A megnyitó előadások műsorán a legújabb bemutatott művek szerepelnek. A sort a Bizánc nyitja meg, amelyet e hó elején páratlan sikerrel ujtított fel színházunk. Vasárnap délután hatkor is a Bizánc szerepel a műsoron. Giovanni szerepét Réthely ödön alakítja.

Péntek este Zilahy Lajos nagyszabású, izgalmas színműve, a Hazajáró lélek kerül színre. A Hazajáró lélek eddig kilencszer ment színházunkban zsufolt házak előtt.

Szombat este és vasárnap este Vaszary Gábor, Szécsén Mihály és Losonczy Dezső legújabb zenés vígjátéka, a Bubus kerül színre. A Bubust csak most mutatta be színházunk hatalmas sikerrel, de a kitünő darab előadásait a közbejött események miatt kénytelen volt megszakítani a színház.

Az első bemutató jövő hét keddjén lesz. A világirodalom nagy vígjátékainak ciklusát folytatja a színház Molière Tartuffe-jének előadásával.

HETI MŰSOR:

Csütörtök fél 9: Bizánc. (A nagyszerű színmű ötödik előadása. Giovanni: Réthely ödön).

Péntek fél 9: Hazajáró lélek. (Zilahy Lajos izgalmas színműve 10-edszer.)

Szombat d. u. 5: Angyalt vettem feleségül. (Vaszary Gábor és Eisemann Mihály zenés vígjátékának első olcsó helyi előadása.)

este 9: Bubus. (Az új Vaszary-Szécsén-Losonczy vígjáték harmadszor.)

Vasárnap d. u. 3: A csikós. (A nagy sikerrel felújított népszínmű első olcsó helyi előadása.)

d. u. 6: Bizánc. (Hatodszor.) este 9: Bubus. (Negyedszer.)

Figyelem Háziasszonyok!

A husvétj ünnepek a külszöbön állnak. Ne felejtse el, szerezz be idejében a hírneves „SCHMOLL“-parkettasztát! Ez épp olyan elsőrangú minőségű, mint a „SCHMOLL“-cipőkrém. Ez a parkettasztá tulajdonképpen a legolcsóbb, mert a legrágóbb viaszanyag van benne és mert egészen vékonyan felkenve is szép és tartós fényt ad.

A parketten egy vékony, erősen fénylő viaszréteget képez, amely nagyon ellenállóképes és nem ragad a cipőtalpra.

A „SCHMOLL“-parkettasztával, festett padlót, butort, ajtót, ablakrámat, stb. is lehet takarítani. Ezeket ugyanis semmi esetre sem szabad luggal, vagy szódával mosni, mert elvesztik természetes fényüket, a festék lepatogzik róluk és így az ajtók, ablakok csunyák és piszkosak lesznek.

A „SCHMOLL“-parkettasztá ép úgy konzerválja a faanyagok és butorok természetes fényét, mint ahogy a „SCHMOLL“-cipőkrém konzerválja a bőrt. Ha butorait négyezer egy évben, a nagy ünnepek előtti takarítások alkalmával „SCHMOLL“-parkettasztával kezeli, a fényezés évekig eltart és így megtakarítja az újrafényezés költségeit, amely százszor drágább, mint a butorok és faalkatrészek kezeléséhez felhasználta „SCHMOLL“-parkettasztá.

Próbálja ki tehát a „SCHMOLL“-parkettasztát és ép úgy meg lesz ezzel is elégedve, mint a „SCHMOLL“-cipőkrémmel.

„SCHMOLL PASTA“ R.-T.
Bucuresti—Braşov

A német birodalom nem kapta meg a román külkereskedelmi monopóliumát. A németeknek azon valutáris kérése, hogy állandó paritást állapítsanak meg a lej és márká között, ugyancsak nem nyert kielégítést. Gafencu külügyminiszter a nyilatkozatot kommentálva kijelentette, hogy készen áll megvizsgálni ezt a lehetőséget, hogy más államokkal is kössön hasonló egyezményt és ezáltal Románia ellenállásának az energia és hatályosság maximumát vitte be. A román kérdés azonban napirenden maradt.

Az olasz sajtó is behatóan foglalkozik az egyezménnyel. A Giornale d'Italia szerint, Németország ezzel a megegyezéssel ismételen bebizonyította a békére és ujjaépítésre irányuló akaratát. Az egyezmény Romániának nagy fejlődési lehetőségeket biz-

tosít. Egyes idegen körök azon kísérlete, hogy Romániában bizalmatlanságot hintsenek el, sikertelen maradt. Románia és Németország reális és baráti szellemben ismét hozzájárultak a kelet-európai helyzet stabilizálásához.

A német sajtóban az egyezmény széles visszhangra talált. A Hamburger Fremdenblatt szerint a román-német egyezmény az egyike azon tényeknek, amelyek a Führer pozitív felfogását tükrözik vissza. Az egyezmény új formát jelent, amely a világgazdaság történelmében precedens nélküli áll.

A Kölnische Zeitung hangsúlyozza, hogy az egyezmény a román kormány autonómiájára és teljes szuverénitására jelent.

Véleményi német lap hangsúlyozza, hogy az egyezmény a termékeny együttműködés korszakát nyitja meg.

AZ URANIA MOZGO MŰSORA:

Amarda, Ginger Rogers és Fred Astaire kiváló táncospár egyetlen idej zenés vígjátéka, Irving Berlin zenéjével.

A ROYAL MOZGO MŰSORA:

Dupla műsor egy helyért: I. Nagy keringő. A nagyközönség általános kérésére ezen filmet visszahoztuk. II. A megtalált asszony. Főszerepben: Marcelle Chantal. Csütörtöktől világszenzáció! Izgalmas utóérhetetlen filmesemény! A lázadó hős. Fősz.: Warner Baxter, Freddie Bartholomew és Arleen Wrean.

AZ EDISON MOZGO MŰSORA:

Hatalmas dupla műsor: I. Orkán. A jelenkor legszebben megrendezett szenzációs drámája. Dorothy Lamour, Jon Hall. II. Scipio, az afrikai hős. Monumentális film. Az olasz filmgyártás büszkesége. Annibale Ninchi, Pilotto Camillo. Jön: Marco Polo.

RIO MOZGO MŰSORA:

Ma: 3, 6 és 9 órakor nagy kettős műsor: I. Pillangókisasszony. Operett filmsláger. Fősz.: Sylvia Sidney és Garry Grant. II. A halálhajú kapitánya. Izgalmas kalózdrama. Fősz.: Garry Cooper és George Raft. III. Híradó. IV. Micki Maus Maus. Következő műsor: Cămpina urnője. Fősz.: Gustav Fröhlich.

A CAPITOL MOZGO MŰSORA:

Premier világsláger! Allat az emberben. Zola Emil remekműve filmen. Főszereplők: Simone Simon és Jean Gabin.

A SELECT MOZGO MŰSORA:

Kelet leánya. Páratlanul izgalmas, elegáns miliőben lejátszó bünyűgyi dráma, főszerepben az exotikus szépségű Ana May Wong, Charles Bickford.

Nemzeti Bank szárfolyamai:

141.45-143.52
662.40-672.70
663.09-673.44
75.07-76.24
31.81-32.20
3.57-3.70
40.50-41.66
25-27
4.63-4.77

szabadforgalomba hozott árfolyamai szilárdabbak, mint a következők árta.

1700-1750
1670-1700
1350-1375
1036-1053
158
380
73-75
9.50
58.80
58.80
67.50
90

szövetet elő... megrendeléseket... külön felhívom... új modern...
ORA... BRIA... Str. Bratianu 19. 11-től 7 óráig.

apróhirdetés... fürdő... tárgyak... 1 lej. Apró... mellett... csak...
TERITÓINK NEL... HUSVETNAK RE... HANGULATAHOZ... KIVANT ME... függőnykelléksz...
minden nyelven... iroda Cluj, Reg.

szobák, komfort... férfi részére... Str. Aron P...
1939 május 1-től... klubhelyiségre... Lobstein Rudolf...
szobák, komfort... Telefon 31-84...
munkákban... hirdandó alkalm...
szobák lakás... r. Paris 22.
lakás má... ztosító, Regina

UJ KELELET Legújabb hírek

Miért hívta be a tartalékos korosztályokat Románia?

Calinescu miniszterelnök nagyszabású expozéja a Nemzeti Ujjászületési Front tanácsának ülésén

Bucuresti, március 27. Az ujjászületési front nemzeti tanácsa ma délután Calinescu miniszterelnök elnökelete alatt a szenátus tanácstermében ülést tartott. Calinescu beszédében mindenekelőtt megemlékezett a nemzet halottairól: Miron patriárcháról, Ion Suciuról és Maxim volt alminiszteréről, majd kimerítő beszámolót tartott az általános helyzetről.

Kifejtette, hogy az alkotmány évfordulója alkalmából tartott beszéde óta a nemzet közi életben fontos események történtek. Csehszlovákia megszűnt létezni. Minthogy Magyarország annektálta Ruszinszkrét, Romániának is foglalkoznia kellett ezzel a kérdéssel, amelyet már az elmúlt év során felvetettek. *Annakidején azt kérték, hogy hagyjuk jóvá a terület annektálását, sőt mi több, nekünk is kilátásba helyeztek bizonyos előnyöket. Mi ezeket visszautasítottuk, mondván, hogy Románia nem egyezhetik bele egy baráti és szövetséges állam területének megcsonkításába. E nyilatkozatunknak erkölcsi jelentősége volt, mert dokumentálta, hogy Románia lojális és őszinte szövetséges.*

Lojális Ruszinszkrét elfoglalása alkalmából

A legutóbbi események alkalmával Ruszinszkrét kérdése ismét aktuálisá vált számunkra. Mi ezuttal is a legteljesebb lojalitást, de ugyanakkor a legnagyobb óvatosságot is tanúsítottuk. Barátságos semlegességet tanúsítottunk Magyarországgal szemben s csupán a békeállomány néhány katonai egységét küldtük a határ közelébe, hogy azt biztosítsák a menekültek inváziójával szemben, másrészt pedig, hogy a harcok ne terjedjenek át román területre.

Magyarország katonai előkészületeket tett Románia határán

E magatartásunk ellenére is március 4-én értesültünk, majd meggyőződünk arról, hogy Magyarország széleskörű katonai előkészületeket tett, öt hadtestet mozgósított és azokat Románia határán, a Szamos és a Maros völgye mentén összpontosította. Ebben a helyzetben kormányunk nem engedhette azt meg, hogy meglepetésszerű események elé legyen állítható, éppen ezért megtettük azokat az intézkedéseket, amelyeket az állam biztonságának szempontjából szükségesnek tartottunk. Mindenekelőtt is közöltük a külföldi kancelláriákkal, hogy el vagyunk határozva arra, hogy megvédjük határainkat (taps). Területi integritásáért Románia meg fog verekedni minden erejéből bárkivel és anélkül, hogy mérlegelné a harc várható kimenetelét. (Hosszantartó taps.)

A tartalékos korosztályok behívása

Szent patrimoniumunk van, amelyet elődeink teremtettek meg és amelyet minden áldozattal meg kell őriznünk, bármilyen legyen az eredmény. A történelem fel fogja jegyezni a mi határozottságunkat, bátorságunkat, amellyel készen állunk függetlenségünket megvédeni. **Hogy ez az elhatározásunk hatályos legyen, fegyverbe hívtunk több tartalékos korosztályt és kiegészítettük a határaink biztonságához szükséges erőket. Az ország megkapó lelkesedéssel válaszolt a hívásra; az emberek az első napokban a kaszárnyákba siettek; háromszor, négyszer**

anyja jöttek, mint ahányat összpontosítottunk. A nemzetnek, különösen pedig a parasztságnak ez a megnyilatkozása legbeszédesebb bizonyítéka volt nemzeti büszkeségünknek és annak a tényleges erőnek, amellyel rendelkezünk.

A román-német gazdasági egyezmény analízise

Calinescu ezután a román-német gazdasági egyezmény analízisére tért át. Miben áll ez az egyezmény, mi a jellege és milyen kapcsolatban áll a legutóbbi nemzetközi eseményekkel? Emlékeztetnem kell arra, hogy a tárgyalások még februárban kezdődtek, tehát egy olyan időben, midőn a közép-európai válság még nem robbant ki. E tárgyalások kezdeményezése és lefolyása teljesen normális volt és a két ország közötti természetes árucserre szabályozását célozta. A két szerződő fél szükségesnek tartotta kihangsúlyozni, hogy békés célokat követnek. *Hallottam, hogy egyes körökben feltették a kérdést, vajon ilyen körülmények között a mi gazdasági függetlenségünk biztosítva van-e. E kérdést jogosnak tartom, mert ebben a gondban nem zétünk vitalitása fejeződik ki, a szabad élet iránti vágya. Nos, a mi függetlenségünk megcsonkításának kérdése egy pillanatig sem merült fel. Nem is merülhetett fel. Elképzelhetik, hogy én, mint a kormány elnöke, ilyen természetű vitába nem mentem volna bele. És különösen nem tehettem volna meg én azok után, hogy egy éven át harcoltam a belső rend biztosításáért és olyan politikai alakulatok kiküszöböléséért amelyek meggondolatlan akciókkal veszélyeztethették volna ezt a függetlenséget. Mi egész egyszerűen lojális gazdasági meg egyezést kötöttünk és tettük ezt azért, mert érdekünkben állónak találtuk. Természetes dolog, hogy az egyenlőség alapján*

tárgyaltunk. Gazdaságunk számos szükségletét biztosítottuk ezen egyezmény útján. Magától értetődik, hogy Németország is megtalálja az egyezmény alkalmazásában jelentős érdekeinek kielégítését.

Milyen befolyással lesz az egyezmény a gazdasági életre

Calinescu ezután arról beszélt, hogy milyen befolyással lesz ez az egyezmény a gazdasági életre. A munkások munkaalkalmat találnak, nyers anyagaink felvevő piaca biztosítva van és az ipari termékek, melyek az országban jönnek, olcsóbbak lesznek. Hogy ezeket az előnyöket biztosíthassuk, komolyan kell dolgoznunk; oda kell hatnunk, hogy mezőgazdaságunkat és iparunkat racionalizáljuk és tervegazdaságha iktassuk. Az egyezmény hadiárnyag és repülőgépszállítását is előirányoz számunkra. Ezen a téren jelentős hitelt is nyújtanak Romániának.

Az egyezmény alapelve az árucserre kiegyensúlyozása. A lejárfolyama a márkával szemben változatlan marad. Az egyezmény nem befolyásolja más államokkal való kereskedelmi kapcsolatunkat. Románia nem határolhatja el külkereskedelmét egyetlen állammal, mert egy ilyen helyzetnek politikai következményei volnának. Ilyen monopóliumkérést nem állítottak fel velünk szemben. Mi szükségesnek tartottuk világosan kifejezni, hogy az új egyezmény nem akadályozhatja más államokkal való gazdasági kapcsolatunkat. A mi teljes akciószabadságunk érdekében biztosítva van.

A kormányunk nyugodt a lelkiismerete, hogy megtegye kötelességét. Ha sikereket érhetett el, ugy ebben jelentős mértékben segítségére volt a lelki pacifikálás műve, amelyet az elmúlt évben valósítottunk meg. E mű nélkül nem tudom mi lett volna az eredmény. (Nagy taps). Ma több nyugalommal nézhetünk előre az események kalakulásának.

Németország három pontból álló követelést intézett a lengyel kormányhoz

LONDON, március 27. A Daily Express szerint Németország három pontból álló követelést intézett a lengyel kormányhoz:

1. Danzig átadása.
 2. Oderberg átadása.
 3. Autóút építése a korridoron keresztül a Bécs-Boroszlo közötti út mintájára.
- A lengyelek, a lap szerint, kijelentették, hogy Danzigról hajlandók tárgyalni, de a másik két pont nem képezheti megbeszélés alapját.
- Hír szerint Lodzban a lengyel frontarcos szövetség hétezer tagja gyűlést tartott, amelyen a következő határozatot hozták: „Lengyelország felkészülten és nyugodtan várja az eseményeket!”
- Teschben az esti órákban érkezett jelentés szerint 15 ezer főnyi tömeg tüntetett az uccákon a következő felirású táblákat hordozva: „Lengyelország nem Csehszlovákia!”, „Danzig nem Memel!”
- Hír szerint Rydz Smigly marsall lapja legutóbbi számában azt írja, hogy Lengyelország erős ellenféllel is kész szembeszállni.

Bizonytalan időre elhalasztották az angol kormány Palesztinára vonatkozó döntésének közzétételét

A nemzetközi helyzet feszültségével indokolják a Fehér Könyv megjelenésének elhalasztását

LONDON, március 27. A Zsidó Távirati Iroda megbízható helyről nyert értesülése szerint az angol kormány a feszült nemzetközi helyzetre való tekintettel bizonytalan időre elhalasztotta az újabb palesztinai Fehér Könyv közzétételét. A Fehér Könyv az angol kormány „végleges” tervét tartalmazta volna a palesztinai kérdésmegoldására nézve. Mint ismeretes, a Londonban tárgyalt zsidó és arab kiüldöztetők elé terjesztett utolsó tervet is visszautasították a kiüldöztetők, mire az angol kormány egyoldali határozat formájában kívánta nyilvánosságra hozni az elveket, amelyek Palesztina kormányzásában mérvadók lesznek.

A Fehér Könyvnek március 22-én kellett volna megjelennie.

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

London, március 27. Vasárnap olyan hírek terjedtek el, hogy az angol kormányon belül nézeteltérések merültek fel és ennek következtében a Chamberlain-kormány lemondása küszöbön áll. A Reuter ügynökség alaptalannak minősíti ezeket a híreket, amelyek onnan származtak, hogy a kötelező hadiszolgálat bevezetése tárgyában a miniszterek megbeszélést folytattak egymással. Alítottlag a kormánynak nem minden tagja ért egyet ebben a kérdésben. Lehetséges, hogy a pártokat is megkonzultálják ebben az ügyben. A hadszolgálat bevezetéséről szóló javaslat mindenestre még nem öltött konkrét formát.

György angol király tegnap kihallgatáson fogadta Newille Hendersont, Anglia berlini nagykövét, aki részletes jelentést tett az uralkodónak a közép-európai eseményekről és helyzetéről.

A DNB londoni tudósítója szerint angol politikai és diplomáciai körökben nyugodtnak itélik meg a helyzetet. Ezt a felfogást megerősíti az a tény, hogy az összes angol miniszterek, sőt maga Chamberlain miniszterelnök is hétvégi pihenőn voltak, ami annak a jele, hogy az angol kormány nem tart újabb bonyodalmtól a közép-európai helyzetben.

Német tiltakozás a litván fegyverkezés ellen

Bucuresti, március 27. A Románia közli az alábbi Rador távirati jelentést: A párizsi litván követség félreértések kiküldése végett nyilatkozott a Németország és Litvánia között létrejött megállapodásról, amelynek 4. szakasza így szól: „A két ország közötti békés állapot megszüntetése érdekében, a szerződő felek lemondanak arról, hogy kizárják az egymás elleni fegyveres támadást. Következésképpen — hangzik a hivatalos litván magyarázat — valótlank azok a lapjelentések, mintha Németország és Litvánia között szövetséges viszony állana fenn.”

Varsó, március 27. (Rador). Az Express Poranny jelenti, hogy Kaunasban a német követ tiltakozást jelentett be kormányának nevében Litvánia fegyverkezése ellen, amely ellentétben áll a legutóbb létrejött német-litván megegyezéssel. A litván kormány válaszában közölte, hogy a nemzetvédelmi erők fokozásának nincs más célja, mint Litvánia függetlenségének megővése.

Borah szenátor az európai kérdésekről

Washington, március 27. Borah szenátor rádióbeszédet tartott, amelyben állást foglalt a demokratikus államok összefogása mellett és hangsúlyozta, hogy az Egyesült Államoknak is ki kell venniük részüket megfelelőképpen ebből az akcióból. Hangsúlyozta azonban, hogy semmiféleképpen nem helyeselné az Egyesült Államok tényleges beavatkozását az európai helyzetbe, mert Amerikának, amelynek amúgy is jelentős gondjai vannak és hatalmas számú munkanélkülije, hivatalos adatok szerint közel 11 millió, elsősorban is saját érdekeivel kell törődnie.

Svájc behívta az 1891-1905-ös korosztályokat

Bern, március 27. A svájci távirati iroda hivatalosan jelenti: Svájc egyes vidékein riasztó hírek terjedtek el, amelyek aggodalomba ejtették a lakosságot. A politikai helyzet objektív vizsgálatából és a svájci katonai hatóságok által nyert megbízható értesülésekből világosan kiderül, hogy teljesen alaptalanok azok a hírek, amelyek szerint Svájcot közvetlen, vagy közvetett támadás fenyegetné.

Bucuresti, március 27. A bucuresti Románia közli a következő Rador-táviratot: A svájci szövetségi tanács utasította a hadügy-minisztert, hogy hívja be az 1891-1905-ös korosztályokat. A behívott korosztályokkal és motorizált osztatokkal gyakorlatokat hajtanak végre.

Basel, március 27. Vasárnap a lichtensteini fejedelemségben zavargások voltak. A zavargások előzménye az volt, hogy Schaan városkában egy csoport, mely Lichtensteinnek Németországhoz való csatlakozását kívánta, gyűlést rendezett. Erre a terv ellenzői összegyűlekeztek és a két csoport között összeütközés támadt, mire a csendőrség biztonsági okokból a csatlakozás mellett tüntetőket őrizetbe vette. Azt a hírt, hogy német részről az ügyben beavatkozás készült volna, Lichtenstein részéről határozottan megcáfolták.

BUN DE IMPRIMAT

az Ön szállásdaja
BUDAPESTEN
CONTINENTAL
SZALLO
160 SZOBA MINDEN ÁRKATEGORIÁBAN
ÉTEREM-GARAGE.

Taxa
plátó
No. 2
10. Tel.
Bavont
évre 60
földre:
földre:
Hirdetés
„UJ R
banati
ja. Cik
forrás

A l
Az utó
sai, az
cói és
rásból
nek. Eur
egyensúly
szocialista
hol lázas
gatózva
amelyre
A német
hogy elta
dés utolsó
ami Német
láháború
már újra
csak hirt
dés német
ridor képe
nyugodtan
türi el L
A relatív
volt ez. E
ahhoz, ho
a Népszöv
rendszer
szövetségi
után az E
támogatás
a Közép-E
kelet felől
reklvésibe
fegyverkez
nyegetés é
kieszközölt
Közép-Eur
a spanyol
és harci es
kus hatalm
készítésébe
A német
sebb és ha
dön ugyan
ahhoz, ho
mértközzék
Ausztria, a
lezése az E
történt. A
vákia fölöt
tan az erő
történik, a
pek föltött
öleg, hog
magának n
Egy kivá
minap, a
nem vagy
gyunk a h
ban, de az
helyzetnek
megbénulás
funkciójána
méri többé
szakos, va
teinek jogi
mozdulás,
és térfoglal
ítélést, hog
hatalmak u
ciójának fel
Ezért néz
talan érdek
redes london
Lengyelorszá
tonai erejü
tosságu ele
zetnek. M
tengelyhez
tása mellett
gödjén a F
tárgyalások
a korridor
ratában, az
épségében
utja során
amely a Né
lengyel áll
síthatná. La
ország semk
nyek arán
pellanathan
szekerét.
Egy esetle